

**PAŃSTWOWY POWIATOWY
INSPEKTOR SANITARNY
W RUDZIE ŚLĄSKIEJ
41 – 710 Ruda Śląska, ul Dąbrowskiego 9**

tel. (32) 340-03-84, (32) 340-04-04; fax. (32) 3-400-403
e-mail : psse.rudaslaska@sanepid.gov.pl <http://www.gov.pl/web/psse-ruda-slaska>

**STAN SANITARNY
MIASTA RUDA ŚLĄSKA
W ROKU 2023**

Opracowanie:

Zespół redakcyjny pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej
w Rudzie Śląskiej

Zatwierdził:

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Rudzie Śląskiej

dr n. o zdr. Renata Cieślik-Tarkota

Wszelkie prawa zastrzeżone. Wykorzystanie w całości bądź wykorzystanie fragmentów opracowania dozwolone pod warunkiem odnotowania źródła informacji.

Prawa autorskie do niniejszego opracowania przysługują Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Rudzie Śląskiej.

Raport zawiera dane z roku 2023 i stan na dzień 31 grudnia 2023 roku.

Ruda Śląska 20.01.2024 r.

Spis treści

1.	Wstęp.....	str. 4
2.	Nadzór prowadzony przez Sekcję Epidemiologii.....	str. 5
3.	Nadzór prowadzony przez Sekcję Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku.....	str. 13
4.	Nadzór prowadzony przez Sekcję Higieny Komunalnej i Środowiska.....	str. 35
5.	Nadzór prowadzony przez Sekcję Higieny Dzieci i Młodzieży	str. 52
6.	Nadzór prowadzony przez Sekcję Higieny Pracy	str. 59
7.	Zapobiegawczy nadzór sanitarny	str. 64
8.	Działalność oświatowo – zdrowotna	str. 69
9.	Podsumowanie	str. 72

1. Wstęp

Ruda Śląska położona na południu Polski, w centralnej części województwa śląskiego jest ważnym węzłem komunikacyjnym, na skrzyżowaniu dróg łączących zachodnią i wschodnią oraz północną i południową część aglomeracji górnośląskiej. Zajmuje obszar 77,7 km² i położona jest pomiędzy Bytomiem, Świętochłowicami, Chorzowem, Katowicami, Mikołowem, Gierałtowicami i Zabrzem.

Miasto liczy **131062 mieszkańców**, przy gęstości zaludnienia wynoszącej prawie 1700 osób/km².

Miasto charakteryzuje się odrębnością dzielnicową ukształtowaną na przestrzeni kilkuset lat. Rudę Śląską tworzy **jedenaste dzielnic**: Ruda, Godula, Orzegów, Bykowina, Halemba, Kochłowice, Chebzie, Nowy Bytom, Wirek, Bielszowice i Czarny Las.

Doskonale rozwinięta infrastruktura techniczna łączy dzielnice w jedno miasto.

Na terenie miasta Ruda Śląska nadzór zapobiegawczy i bieżący oraz działania przeciwepidemiczne prowadzi **Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Rudzie Śląskiej**. Sprawuje nadzór nad **2020** obiektami celem realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego, w szczególności poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami:

- higieny środowiska,
- higieny pracy w zakładach pracy,
- higieny procesów nauczania i wychowania, higieny wypoczynku i rekreacji,
- zdrowotnymi żywności, żywienia i przedmiotów użytku,
- higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne.

W związku ze sprawowaniem zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz prowadzeniem działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych i innych chorób powodowanych warunkami środowiska, a także w zakresie prowadzenia działalności oświatowo-zdrowotnej na terenie miasta Ruda Śląska w roku **2023** przeprowadzono **3794** kontrole, wydano **457** decyzji administracyjnych oraz **500** decyzji płatniczych. Nałożono **126** mandatów karnych na łączną kwotę **27 350** PLN. W roku 2023 kontynuowano działania przeciwepidemiczne, związane z zachorowaniami wywołanymi wirusem SARS-CoV-2. W związku ze zmianą podejścia do izolacji osób zakażonych SARS-CoV-2 i kwarantanny osób z kontaktu oraz zmniejszeniem liczby osób chorujących, a tym samym mniejszego zaangażowania w tym zakresie pracowników, w pełni powrócono do wszystkich zadań przewidzianych dla Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

2. Nadzór prowadzony przez Sekcję Epidemiologii

Liczba ludności w Rudzie Śląskiej w 2023 roku wynosiła 131062 osoby.

W roku sprawozdawczym 2023 zarejestrowano 4010 zachorowań na choroby zakaźne, z czego 773 osoby były hospitalizowane. W 2023 roku Sekcja Epidemiologii prowadziła działania związane z zapobieganiem oraz zwalczaniem chorób zakaźnych, zakażeń oraz zatruc u ludzi, prowadziła monitoring bieżącej sytuacji epidemicznej z uwzględnieniem chorób wysoce zakaźnych oraz szczególnie niebezpiecznych.

Poniżej w formie tabelarycznej przedstawiono dane epidemiologiczne dotyczące występowania wybranych jednostek chorobowych na terenie miasta Ruda Śląska w roku 2023 porównując je z danymi z roku 2022. Dane zostały opracowane na podstawie przygotowanych sprawozdań oraz na podstawie przeprowadzonych dochodzeń epidemiologicznych. Zapadalność dla poszczególnych jednostek chorobowych została obliczona na 100 tysięcy mieszkańców miasta Ruda Śląska i na podstawie danych demograficznych wg stanu ludności na czerwiec 2023 roku.

Tab. 1. Porównanie ogólnej liczby, zapadalności oraz hospitalizacji w wybranych jednostek chorobowych w Rudzie Śląskiej w 2022 i 2023 roku

Kod wg.ICD-10	Jednostka chorobowa	2022			2023			Trend
		liczba	hospitalizacja	zapadalność	liczba	hospitalizacja	zapadalność	
A02.0;A02.1	Salmoneloza	25	25 (100%)	< 0,1	38	21 (55,26%)	< 0,1	↑
A04.0-9	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe oraz zatrucia pokarmowe	242	240 (99%)	0,19	170	165 (97%)	0,14	↓
A07.1	Giardioza (lamblioza)	3	0	< 0,1	3	1	< 0,1	bz
A08.0-4	Wirusowe zakażenie jelitowe	329	320 (97,3%)	0,3	254	247 (97,2%)	0,21	↓
A09	Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu	51	12 (23,52%)	<0,1	51	4 (7,8%)	< 0,1	bz
A 15, A 16	Gruźlica	35	32 (91,4)	< 0,1	38	37 (97,4)	< 0,1	↑
A32	Listerioza	0	0	0	1	1	< 0,1	↑
A 38	Płonica (szkarlatyna)	48	2 (4,2%)	< 0,1	218	3 (1,38%)	0,18	↑
A 37	Krzusiec	2	2 (100%)	< 0,1	0	0	0	↓
A46;A48.3 B95.0	Choroba wywołana przez Streptococcus pyogenes, inwazyjna	7	2 (28,6%)	< 0,1	14	2 (14,28%)	< 0,1	↑

A50-53	Kiła	8	2 (25%)	< 0,1	3	1 (33,33%)	< 0,1	↓
A54	Rzeżączka	2	0	< 0,1	3	0	< 0,1	↑
A56	Inne choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez Chlamydie	0	0	0	1	0	< 0,1	↑
A69.2	Borelioza z Lyme	60	3 (5%)	< 0,1	85	7 (5%)	< 0,1	↑
Z20.3/Z24.2	Styczność i narażenie na wściekliznę/ potrzeba szczepień	38	0	< 0,1	20	0	< 0,1	↓
A90-1	Gorączka denga	0	0	0	1	1 (100%)	< 0,1	↑
B01	Ospa wietrzna	731	0	0,5	1004	0	0,82	↑
B06	Różyczka	1	0	< 0,1	0	0	0	↓
B15; B16; B18.0-1; B18.2	Wirusowe zapalenie wątroby	58	3 (5,1%)	< 0,1	35	3 (8,57%)	< 0,1	↓
B20-B24	AIDS	0	0	0	1	1	< 0,1	↑
Z21	Nowo wykryte zakażenia HIV	3	0	< 0,1	6	1 (16,67%)	< 0,1	↑
B26	Świnka	1	0	< 0,1	3	0	< 0,1	↑
B95.3/G04.2, GOO.1, A40.3, J13	Choroba wywołana przez Streptococcus pneumoniae, inwazyjna	4	4 (100%)	< 0,1	17	17 (100%)	< 0,1	↑
G01, G04.2, G05.0, G00.2-9, G04.2	Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	1	1 (100%)	< 0,1	2	2 (100%)	< 0,1	↑
G03	Zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone	1	1 (100%)	< 0,1	3	3 (100%)	< 0,1	↑
G04.8-9	Zapalenie mózgu inne i nieokreślone	0	0	0	1	1 (100%)	< 0,1	↑
J10-J11	Grypa – przypadki potwierdzone	3	1 (33,3%)	< 0,1	3	1 (33,3%)	< 0,1	bz
J10-J11	Grypa – test antygenowy nowe w 2023	-	-	-	96	4 (4,2%)	< 0,1	-
J12.1, J20.5, J21.0, B97.4	Zakażenia wirusem RSV nowe w 2023	-	-	-	22	12 (54,55%)	< 0,1	-
U07.1-2	Zakażenie SARS-CoV-2 (COVID 19)	9981	144 (1,42%)	8,04	1747	96 (5,4%)	1,43	↓
T62.1-2	Zatrucia naturalnie toksycznymi substancjami spożytymi jako pokarm	0	0	0	1	0	< 0,1	↑

W związku ze zgłoszonymi w 2023r. wybranymi chorobami zakaźnymi przeprowadzono 1929 dochodzeń epidemiologicznych (w tym 1741 dotyczących zachorowań wywołanych wirusem SARS-CoV-2) z uwzględnieniem m.in. środowiska chorego,

daty zachorowania, objawów choroby, szczepień oraz kontaktu z osobami z najbliższego otoczenia. W trakcie wykonywania powyższych czynności prowadzono również edukację zdrowotną. Zgłoszenia chorób zakaźnych są na bieżąco rejestrowane, analizowane oraz wykazywane w sprawozdaniach. W ramach nadzoru epidemiologicznego nad ogniskiem zatrucia pokarmowego wywołanego pałeczką Salmonelli pobrano 276 prób materiału biologicznego od osób po przebytych zachorowaniu, nosicieli i osób ze styczności z chorymi.

W 2023 r. nastąpił spadek zachorowań wywołanych wirusem SARS-CoV-2 i ustabilizowanie sytuacji epidemiologicznej, m.in. dzięki powszechnym szczepieniom ochronnym, wytworzeniu się naturalnej odporności w społeczeństwie oraz brakiem wykonywania badań przesiewowych i badań osób z kontaktu z chorym. Znacząco zmniejszyła się również liczba ognisk wywołanych ww. wirusem. W roku 2022 zarejestrowaliśmy 15 ognisk (246 chorych w: szpitalu, zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym, zakładach pracy, zakładach produkcyjnych oraz szkołach). Natomiast w 2023 r. zarejestrowano 3 ogniska, które wystąpiły jedynie w oddziałach szpitalnych – łącznie 40 chorych.

W 2023 r. zarejestrowano 1 ognisko spowodowane zatruciem pałeczką Salmonella wśród dzieci w dwóch żłobkach, obsługiwanych przez firmę cateringową. W toku przeprowadzonego dochodzenia epidemiologicznego oraz wykonanych badań kału zakażenie zostało wykryte u 20 dzieci. Pozostałe 45 osób (dzieci i personel) oraz 40 osób ze styczności w środowisku domowym również objęto nadzorem epidemiologicznym oraz wykonano kontrolne badania kału w kierunku Salmonella. Badania były prowadzone do czasu wygaszenia ogniska.

Analiza zarejestrowanych zachorowań na choroby zakaźne, które wystąpiły na terenie miasta Ruda Śląska w 2023 r. wykazała, że sytuacja epidemiologiczna była stabilna.

Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą:

Stacjonarne placówki lecznicze

W 2023 r. Sekcja Epidemiologii nadzorowała 2 stacjonarne podmioty lecznicze: w tym 1 szpital i 1 zakład pielęgnacyjno-opiekuńczy.

W Szpitalu Miejskim przeprowadzono 5 kontroli. W trakcie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-higienicznego kontrolowanych pomieszczeń. Przedstawiono do wglądu opracowane procedury. Wszystkie procedury są aktualizowane i zapoznanie się z nimi jest każdorazowo potwierdzane przez personel własnoręcznym podpisem. W Szpitalu prowadzone są rejestry zakażeń zakładowych, alert patogenów,

chorób zakaźnych, dodatnich wyników laboratoryjnych, pracowników po ekspozycjach zawodowych. Postępowanie ze zwłokami odbywa się w sposób prawidłowy zgodnie z opracowaną procedurą. Wydano 1 decyzję prolongującą w zakresie wykonania bezpośredniego połączenia bloku operacyjnego ortopedycznego z częścią brudną bloku operacyjnego do usuwania zużytego materiału, z zachowaniem ruchu jednokierunkowego.

W 2023 r. w Szpitalu Miejskim w Rudzie Śląskiej stwierdzono wystąpienie 11 ognisk epidemicznych, łączna liczba osób zakażonych wynosiła 100, u 10 pacjentów stwierdzono kolonizację biologicznym czynnikiem chorobotwórczym. Dodatkowo w ogniskach potwierdzono 1 zakażenie u osoby z personelu medycznego.

Zarejestrowano ogniska wywołane następującymi czynnikami:

- *Citrobacter freundii* – 1 ognisko, 2 osoby zakażone (Oddział Neonatologiczny)
- *Klebsiella pneumoniae* NDM – 2 ogniska, 9 osób – kolonizacja biologicznym czynnikiem chorobotwórczym (Oddział Neurologiczny z Pododdziałem Udarowym, Oddział Kardiologiczny z Pododdziałem Intensywnego Nadzoru Kardiologicznego)
- Nieżyt jelitowy wywołany przez Rota, Adeno i Norowirusy - 5 ognisk, 59 osób zakażonych, 1 osoba z kolonizacją (Oddział Neonatologiczny, Oddział Neurologiczny z Pododdziałem Udarowym),
- SARS-CoV-2 - 3 ogniska, 39 osób zakażonych, 1 osoba zakażona z personelu medycznego (Oddział Chorób Wewnętrznych, Oddział Neurologiczny z Pododdziałem Udarowym).

Funkcjonujący na terenie Szpitala Miejskiego w Rudzie Śląskiej Komitet i Zespół ds. Zakażeń Szpitalnych w wyniku wystąpienia ognisk epidemicznych podjął działania w następującym zakresie:

- izolacja/ kohortacja wszystkich pacjentów z pozytywnym wynikiem badania w wyznaczonych salach,
- czasowe wstrzymanie przyjęć pacjentów do oddziałów do czasu wygaszenia ogniska,
- bezwzględne przestrzeganie reżimu sanitarnego, stosowanie środków ochrony indywidualnej zgodnie z Procedurą postępowania w przypadku pacjenta z podejrzeniem/ rozpoznaniem zakażenia oraz stosowanie obowiązujących procedur epidemicznych min. higiena rąk, stosowanie środków ochrony indywidualnej, izolacja, postępowanie w przypadku pacjenta z podejrzeniem/zakażeniem czynnikiem wysoce zakaźnym, dekontaminacja powierzchni szpitalnych, narzędzi i sprzętu medycznego, postępowanie z odpadami medycznymi,

- stosowanie środków ochrony osobistej zgodnie z zaleceniami (maski ochronne jednorazowe, maski FFP2 i FFP3, fartuchy ochronne, kombinezony ochrony biologicznej, gogle, przyłbice ochronne, rękawiczki),
- wydzielenie personelu lekarskiego, pielęgniarskiego zajmującego się pacjentami izolowanymi,
- zabezpieczenie niezbędnych preparatów i materiałów dla potrzeb izolowanych pacjentów,
- stosowanie preparatów myjąco-dezynfekcyjnych do wszystkich powierzchni o pełnym spektrum działania, min. 2 x dziennie i w razie potrzeby. Dokumentowanie przeprowadzonych procesów higienicznych,
- wydzielenie sprzętu niezbędnego do przeprowadzania zabiegów higienicznych,
- nadzór nad przestrzeganiem procedur dotyczących zapobiegania i profilaktyki zakażeń szpitalnych,
- dokumentowanie procesu izolacji,
- monitorowanie stanu zdrowia pacjentów objętych izolacją/ kohortacją w ramach oddziału – obserwacja i wykonanie badań diagnostycznych,
- wstrzymanie odwiedzin do czasu wygaszenia ogniska.

W Zakładzie Pielęgnacyjno-Opiekuńczym przeprowadzono 1 kontrolę. W wyniku przeprowadzonej kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości dotyczących warunków sanitarno-higienicznych.

Podmioty lecznicze wykonujące ambulatoryjnie świadczenia zdrowotne

Na terenie Miasta Ruda Śląska w 2023 r. nadzorem epidemiologicznym objęto 50 placówek lecznictwa otwartego, z czego 41 stanowiły placówki niepubliczne, a 9 placówki publiczne. Łącznie skontrolowano 40 placówek lecznictwa otwartego, przeprowadzając 65 kontroli sanitarnych.

W trakcie przeprowadzania kontroli w jednym podmiocie stwierdzono zły stan sanitarno-techniczny pomieszczeń – brudne ściany i sufity. W związku z powyższym wydano decyzję administracyjną nakazującą usunięcie nieprawidłowości. Decyzja została zrealizowana terminowo, w całości.

W wyniku przeprowadzonych kontroli warunków higieniczno-sanitarnych w pozostałych placówkach lecznictwa otwartego nie stwierdzono nieprawidłowości, kontrole nie wykazały również uchybień w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi jak i medycznymi.

Na podstawie analizy przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że stan sanitarny obiektów nie budził zastrzeżeń.

Indywidualne praktyki lekarskie

W 2023 r. pod nadzorem Sekcji Epidemiologii znajdowało się 26 praktyk lekarskich w tym 20 indywidualnych praktyk lekarzy dentyków. W 2023 r. przeprowadzono 22 kontrole.

W dwóch kontrolowanych obiektach stwierdzono nieprawidłowości, które dotyczyły:

- realizacji procedur higieniczno-sanitarnych,
- bieżącego stanu higieniczno-sanitarnego kontrolowanych pomieszczeń oraz ich wyposażenia,
- nieprawidłowego postępowania ze sprzętem wielokrotnego użytku przeznaczonym do sterylizacji,
- postępowania z odpadami medycznymi.

Wydano zalecenia natychmiastowego usunięcia nieprawidłowości.

W wyniku stwierdzonych uchybień ukarano osoby odpowiedzialne grzywną w postaci mandatu karnego na łączną kwotę 800zł. Wszystkie zalecenia zostały wykonane w terminie.

W pozostałych obiektach stan sanitarno-higieniczny nie budził zastrzeżeń. Zapewniony jest dostęp do środków czystości, dezynfekcyjnych i sprzętu do utrzymywania czystości. Placówki posiadają opracowane i wdrożone procedury higieniczne. Pracownicy kontrolowanych obiektów posiadają wystarczającą wiedzę z zakresu stosowania środków dezynfekcyjnych. Preparaty używane są z zastosowaniem środków ochrony osobistej, zgodnie z zaleceniami producenta i dobierane odpowiednio do zagrożenia. Przy doborze preparatu uwzględniane jest spektrum i czas działania oraz stężenia roztworów. Roztwory robocze przygotowywane są bezpośrednio przed użyciem, opisywane w sposób prawidłowy. Wszystkie preparaty posiadają aktualne karty charakterystyki. Wszystkie obiekty posiadają wystarczające zabezpieczenie w sprzęt jednorazowego użytku. W każdym przypadku sprzęt posiadała aktualny termin ważności i przechowywany był prawidłowo. W nadzorowanych jednostkach zastrzeżeń nie budzi również gospodarka odpadami. Każdy zakład posiada komplet wymaganych dokumentów i stosuje się do wymogów rozporządzenia w tym zakresie. Każdy

obiekt posiada wydzielone miejsce – lodówki do gromadzenia odpadów medycznych. Czas przechowywania odpadów jest prawidłowy.

Indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie

W 2023r. Sekcja Epidemiologii nadzorowała 46 specjalistycznych praktyk lekarskich w tym 5 indywidualnych specjalistycznych praktyk lekarzy dentystów.

W 2023 r. przeprowadzono 41 kontroli, w tym 1 kontrolę interwencyjną.

W trakcie kontroli interwencyjnej stwierdzono nieprawidłowości, które dotyczyły:

- realizacji procedur higieniczno-sanitarnych,
- nieprawidłowego postępowania ze sprzętem wielokrotnego użytku przeznaczonym do sterylizacji,
- preparatów dezynfekcyjnych z nieaktualnym terminem ważności,
- braku środków ochrony indywidualnej.

Wydano zalecenia natychmiastowego usunięcia nieprawidłowości.

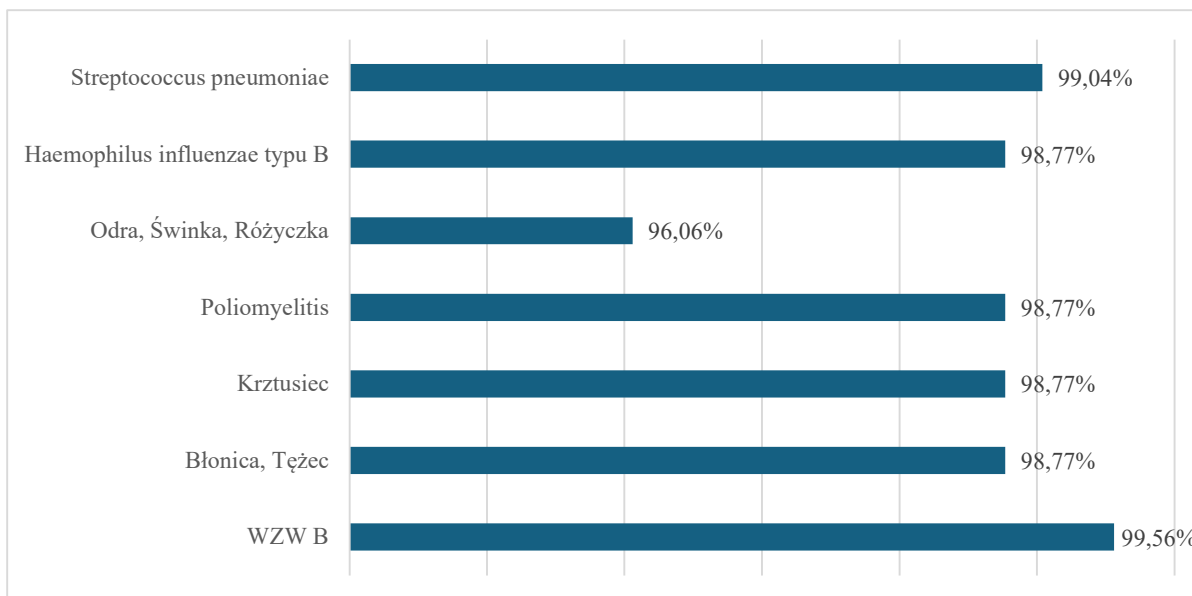
W wyniku stwierdzonych uchybień ukarano osobę odpowiedzialną grzywną w postaci mandatu karnego na kwotę 500zł. Wszystkie zalecenia wydane w trakcie kontroli interwencyjnej zostały wykonane w terminie.

Na podstawie analizy przeprowadzonych kontroli stwierdza się, że stan sanitarny pozostałych obiektów nie budził zastrzeżeń.

Nadzór nad punktami szczepień

W roku 2023 pod nadzorem PPIS w Rudzie Śląskiej znajdowało się 27 punktów szczepień. Przeprowadzono łącznie 44 kontrole w wyniku których, nie stwierdzono nieprawidłowości. Realizacja szczepień zarówno u dzieci, jak i osób dorosłych, prowadzona była zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych na rok 2023.

Obowiązkowym szczepieniom ochronnym podlegało 26025 dzieci i młodzieży (o 626 osób więcej niż w roku poprzednim). Stan realizacji szczepień dzieci w wieku trzech lat przedstawiono poniżej (dane skumulowane).

Ryc 1. Stan realizacji szczepień u dzieci w 3 roku życia (dane skumulowane) w 2023 roku

W 2023 r. w Rudzie Śląskiej zanotowano mniejszą liczbę osób uchylających się od wykonawstwa obowiązkowych szczepień ochronnych. Od tego obowiązku uchylało się 200 rodziców, dotyczyło to 176 dzieci, (w roku 2022 było 341 rodziców – dotyczyło to 216 dzieci). Osoby niewypełniające obowiązku szczepień stanowiły ok. 0,68% wszystkich osób podlegających.

W 2023 r. do PSSE w Rudzie Śląskiej zgłoszono 3 niepożądane odczyny poszczepienne (o 7 NOP-ów mniej niż w roku ubiegłym). Wszystkie były o charakterze łagodnym. Dotyczyły one dzieci zaszczepionych w ramach szczepień obowiązkowych. W 2 przypadkach stwierdzono odczyn w miejscu iniekcji (zaczerwienienie i bolesność), a w 1 przypadku wystąpiła gorączka. Niepożądane odczyny poszczepienne to ok. 0,015% w stosunku do wszystkich wykonanych szczepień obowiązkowych w 2023 r. (20367 iniekcji).

Z dniem 01.06.2023 r. rozpoczęto powszechne, bezpłatne szczepienia dziewcząt i chłopców w wieku 12 i 13 lat przeciw wirusowi brodawczaka ludzkiego (HPV). Na terenie miasta Ruda Śląska szczepienia te realizowane były w 14 punktach szczepień. Ze szczepień skorzystało 716 dzieci.

Akcje deratyzacyjne

Sekcja Epidemiologii w roku 2023 nadzorowała 2 akcje deratyzacyjne – wiosenną i jesienną. Przeprowadzono w tym zakresie 27 kontroli. Sprawdzone rodzaj i sposób wyłożenia preparatów gryzoniobójczych, oznakowanie miejsca ich wyłożenia wraz z informacją o zagrożeniach, postępowanie z padłymi gryzoniami i resztkami trutek. Kontrole nie wykazały nieprawidłowości.

3. Nadzór prowadzony przez Sekcję Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku

Przy planowaniu częstotliwości kontroli na rok 2023 w zakładach będących pod nadzorem PPIS w Rudzie Śląskiej uwzględniono następujące wytyczne:

- wyniki przeprowadzonych kontroli w poprzednich latach (arkusz oceny zakładu z przeprowadzoną analizą ryzyka),
- interwencje stron,
- instrukcję roboczą „Planowanie działań inspekcyjnych w województwie śląskim”,
- Rozporządzenie 2017/625 w sprawie kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych przeprowadzanych w celu zapewnienia stosowania prawa żywnościowego i paszowego oraz zasad dotyczących zdrowia i dobrostanu zwierząt, zdrowia roślin i środków ochrony roślin, zmieniające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001, (WE) nr 396/2005, (WE) nr 1069/2009, (WE) nr 1107/2009, (UE) nr 1151/2012, (UE) nr 652/2014, (UE) 2016/429 i (UE) 2016/2031, rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2005 i (WE) nr 1099/2009 oraz dyrektywy Rady 98/58/WE, 1999/74/WE, 2007/43/WE, 2008/119/WE i 2008/120/WE, oraz uchylające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 854/2004 i (WE) nr 882/2004, dyrektywy Rady 89/608/EWG, 89/662/EWG, 90/425/EWG, 91/496/EWG, 96/23/WE, 96/93/WE i 97/78/WE oraz decyzję Rady 92/438/EWG (rozporządzenie w sprawie kontroli urzędowych).

W 2023 roku na terenie podległym PPIS w Rudzie Śląskiej działalność prowadziły 1182 zakłady, skontrolowane zostały 473 zakłady. Do skontrolowania w 2023 roku zaplanowano 380 zakładów, z czego zostało skontrolowanych 305, co stanowi 80,26%.

Przyczynami braku kontroli w 75 przypadkach były:

- likwidacja obiektu (54 przypadki),
- zawieszenie działalności (6 przypadków),
- obiekt nieczynny z nieznanego przyczyny (15 przypadków).

Poza przyjętym do realizacji planem pracy skontrolowano dodatkowo 168 obiektów.

Reasumując w 2023 roku wykonano łącznie 817 kontroli i rekontroli, z czego:

- 305 stanowiły kontrole zaplanowane w planie pracy na 2023r.,
- 94 kontroli wykonano na wnioski stron o zatwierdzenie zakładu i wpis do rejestru,
- 217 związanych było z interwencjami, akcjami, przedsięwzięciami oraz poborem próbek (w tym 79 kontroli interwencyjnych oraz RASFF),
- 201 kontroli sprawdzających.

Ilość obiektów ogółem w 2023 roku zwiększyła się o 14. W 2023 roku nadzorowano 1182 obiekty, natomiast w 2022 roku 1168 obiektów.

Tab. 2. Liczba obiektów objętych nadzorem w 2023 roku

Rodzaj obiektów objętych nadzorem	Liczba obiektów
	2023
Zakłady produkcji żywności	52
Obiekty obrotu żywnością	778
w tym: środki transportu żywności	84
Zakłady żywienia zbiorowego otwarte	205
w tym: zakłady małej gastronomii	97
w tym: zakłady małej gastronomii w zakładach tymczasowych lub ruchomych	17
Zakłady żywienia zbiorowego zamknięte	120
Zakłady usług cateringowych	5
Wytwórnice materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością	1
Miejsca obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością	21
Obiekty ogółem	1182

W 2023 roku wydano łącznie 118 decyzji administracyjnych, w tym:

- 76 nakazujących usunięcie stwierdzonych uchybień sanitarno-technicznych,
- 36 decyzji prolongujących termin wykonania decyzji administracyjnych,
- 6 decyzji zatwierdzających warunkowo.

Ponadto wydano następujące decyzje:

- 66 zatwierdzających,
- 20 zatwierdzających dodatkową działalność,
- 1 zatwierdzającą bezwarunkowo (po uprzednim warunku),
- 23 wykreślające,
- 37 wygaszających decyzje zatwierdzające,
- 383 płatnicze na kwotę 31 047 zł.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami osoby odpowiedzialne ukarano 123 mandatami na łączną kwotę 26 050 zł. Nie wystosowano wniosków o nałożenie pieniężnej kary administracyjnej do Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

W trakcie bieżącego nadzoru sanitarnego pobrano do badań laboratoryjnych 546 próbek, w tym:

- 509 próbek żywności,
- 16 próbek w kierunku zanieczyszczeń biologicznych (zmiotki i wytrzepiny z koszyczków),
- 12 wymazów sanitarnych,
- 9 próbek przedmiotów użytku (7 próbek w obiektach obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością oraz 2 w obiektach obrotu żywnością).

Poniżej przedstawiono szczegółową ocenę stanu sanitarnego, w poszczególnych grupach obiektów.

Zakłady produkcji żywności

W 2023 roku w ewidencji znajdowały się 52 zakłady pod nadzorem PPIS w Rudzie Śląskiej, z czego skontrolowano 33. Wydano 16 decyzji administracyjnych. W ramach pobieranych w piekarniach próbek sanitarnych nie stwierdzono obecności szkodników. Nałożono 11 mandatów karnych na kwotę 3 650 zł. Najczęściej stwierdzane uchybienia to m.in.:

- nieprawidłowości w stanie sanitarnym,
- zły stan techniczny pomieszczeń, urządzeń i sprzętu,
- nieskutecznie prowadzone zabiegi z zakresu dezynfekcji, dezynsekcji, deratyzacji,
- brak zabezpieczenia przed wtórnymi zanieczyszczeniami,
- brak higieny personelu,
- brak higieny produkcji.

W 2023 roku w nadzorowanych zakładach produkujących żywność pobrano 59 próbek: 40 próbek żywności do badań mikrobiologicznych, 16 próbek w kierunku zanieczyszczeń biologicznych (14 na obecność szkodników, 2 w kierunku zanieczyszczenia mykotoksynami) oraz 3 próbki w kierunku badań fizykochemicznych. Wszystkie pobrane w zakładach próbki spełniały wymagania jakości zdrowotnej.

Tab.3. Liczba obiektów produkcyjnych objętych nadzorem w 2023 roku

Obiekty	Obiekty	
	Ogółem	Skontrolowanych
Wytwornie lodów	9	6
Automaty do lodów	9	4
Piekarnie	8	7
Ciastkarnie	14	10
Zakłady garmazeryjne	2	1
Wytwornie wyrobów cukierniczych	2	2
Wytwornie octu, musztardy i majonezu	1	1
Inne wytwornie żywności	3	1
Producenci żywności w warunkach domowych	4	1
Obiekty ogółem	52	33

Obiekty obrotu żywnością

W 2023 roku skontrolowano 310 obiektów z 778 znajdujących się w rejestrze zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Wydano 79 decyzji administracyjnych. Nałożono 88 mandatów karnych na kwotę 16 300 zł. W 2023 roku w obiektach obrotu żywnością pobrano 463 próbek środków spożywczych, które przebadano w różnych kierunkach oraz 2 próbki przedmiotów użytku. W 5 przebadanych próbkach stwierdzono zanieczyszczenia mikrobiologiczne, w jednej z nich były aż dwa zanieczyszczenia. W 1 z 5 zbadanych próbek stwierdzono obecność bakterii *Salmonella spp.* oraz w 5 próbkach stwierdzono Liczbę β -glukoronidazodatnich *Escherichia coli*.

Do uchybień najczęściej występujących w zakresie stanu sanitarno-technicznego należą m.in.: brudne, popękane ściany i sufity, (przyczyną często bywają szkody górnicze); ubytki w posadzce podłogowej. Nieprawidłowości natury higienicznej (w dużej mierze zależne od zachowania personelu) to głównie: brak czystości i porządku w pomieszczeniach zakładów, brak środków do dezynfekcji powierzchni kontaktujących się z żywnością, niehigieniczna sprzedaż, brak zachowania ciągłości łańcucha chłodniczego, wprowadzanie do obrotu środków spożywczych po terminie ich przydatności oraz nieprawidłowo oznakowanych.

Tab. 4. Liczba obiektów obrotu żywnością objętych nadzorem w 2023 roku

Obiekty	Obiekty	
	Ogółem	Skontrolowanych
Sklepy spożywcze	408	222
Kioski spożywcze	106	34
Apteki	37	16
Magazyny hurtowe	27	10
Obiekty ruchome i tymczasowe	47	15
Środki transportu	84	0
Inne obiekty obrotu żywnością	69	13
Obiekty ogółem	778	310

Obrót żywnością w systemie targowiskowym, obnośnym i obwoźnym

W nadzorowanych obiektach, w których prowadzona jest wieloletnia sprzedaż obserwuje się większą świadomość personelu wynikającą z przestrzegania Dobrych Praktyk Higienicznych w porównaniu do zakładów dopiero rozpoczynających działalność handlową. W roku 2023 na terenie targowisk znajdujących się w dzielnicach: Wirek, Nowy Bytom, Ruda oraz Halemba przeprowadzono łącznie 24 kontrole kiosków sprzedających różne środki spożywcze. Kioski na bieżąco są modernizowane, a ich stan techniczny ulega poprawie. W trakcie kontroli nałożono 8 mandatów karnych na kwotę 1 850 zł. W roku sprawozdawczym 2023 wpłynęło 6 interwencji konsumentów. Zgłoszone interwencje dotyczyły następujących obszarów:

- 1 zgłoszenie dotyczące sprzedaży nieświeżych, sfermentowanych ryb i przetworów rybnych w kiosku handlowym. W trakcie kontroli zarzuty potwierdziły się. Nałożono 1 mandat karny w wysokości 500 zł.,
- 4 zgłoszenia dotyczące 2 kiosków owocowo-warzywnych, w wyniku których przeprowadzono 2 kontrole interwencyjne. Powyższe zgłoszenia interwencji dotyczyły niehigienicznej sprzedaży owoców i warzyw, kiszonek własnej produkcji, braku bieżącej ciepłej i zimnej wody, przechowywania w kioskach zbędnych przedmiotów, wydobywania

się z nich cuchnącego zapachu, sprzedaży grzybów bez atestu i niewiadomego pochodzenia. Przedsiębiorca nie stosował się do wydawanych zaleceń, stosował agresję słowną i zastraszanie, przez co przeprowadzenie kontroli wymagało asysty funkcjonariuszy Policji. Nałożono 2 mandaty karne na kwotę 500 zł. Następnie w wyniku podjętych czynności stwierdzono, że przedsiębiorca zaprzestał prowadzenia działalności we wskazanych obiektach.

- 1 zgłoszenie na stragan tymczasowy dotyczące wprowadzania do obrotu handlowego artykułów spożywczych, głównie słodczy po terminie. Zarzuty ujęte w przedmiotowej interwencji potwierdziły się, w związku z powyższym nałożono 1 mandat karny w wysokości 500 zł oraz objęto przedsiębiorcę szczególnym nadzorem.

Zakłady żywienia zbiorowego

W 2023 roku znajdowało się w rejestrze 330 obiektów. Skontrolowano 120 obiektów. Wydano łącznie na zakłady żywienia zbiorowego 23 decyzje administracyjne dotyczące uchybień sanitarno-technicznych. Winnych uchybień ukarano 24 mandatami karnymi na łączną kwotę 6 100 zł.

Najczęstsze uchybienia to:

- niewłaściwa jakość surowców wykorzystywanych do produkcji,
- nieprawidłowy stan sanitarny,
- brak regularnych zapisów procesów produkcyjnych,
- brak pełnej identyfikacji surowców i gotowych produktów,

nieprawidłowe przechowywanie surowców, półproduktów i wyrobów gotowych.

W ramach planu pobierania próbek na 2023 roku pobrano 15 próbek.

Tab. 5. Liczba obiektów obrotu żywnością objętych nadzorem w 2023 roku

Rodzaj obiektów	Obiekty	
	Ogółem	Skontrolowane
Zakłady żywienia zbiorowego - typ otwarty	205	70
w tym: zakłady małej gastronomii	97	32
w tym: zakłady małej gastronomii w zakładach tymczasowych lub ruchomych	17	4
Zakłady zbiorowego żywienia - typ zamknięty	120	47
Zakłady usług cateringowych	5	3
Obiekty ogółem	330	120

Zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego

W 2023 roku skontrolowano 70 zakładów z 205 znajdujących się w rejestrze zakładów podlegających urzędowej kontroli. W 2023 roku nie pobrano próbek żywności do badań laboratoryjnych. Wydano łącznie 17 decyzji administracyjnych. Winnych zaniedbań ukarano 19 mandatami karnymi na kwotę 4 350 zł.

Mała gastronomia

Spośród 114 obiektów z tej grupy (w tym 17 zakładach tymczasowych lub ruchomych) skontrolowano 36 (w tym 4 zakłady tymczasowe lub ruchome). W większości obiektów stosuje się przygotowywanie dań w oparciu o półprodukty, podawane do konsumpcji w naczyniach jednorazowego użytku. Wydano 5 decyzji administracyjnych na uchybienia sanitarno-techniczne. Winnych uchybień sanitarnych ukarano 6 mandatami karnymi na łączną kwotę 1050 zł.

W trakcie kontroli w 1 zakładzie małej gastronomii dokonano badania przesiewowego (metoda szybka) tłuszczów smażalniczych używanych w zakładzie. Uzyskane wyniki nie wykazały przekroczeń.

W 2023 roku nie pobrano próbek żywności do badań laboratoryjnych.

Zakłady żywienia zbiorowego typu zamkniętego

W 2023 roku skontrolowano 47 zakładów ze 120 znajdujących się w rejestrze zakładów podlegających urzędowej kontroli. Wydano 4 decyzje administracyjne. Winnych uchybień sanitarnych ukarano 3 mandatami karnymi na kwotę 750 zł. W ramach planu pobierania prób na 2023 roku pobrano 3 próbki w celu oznaczenia kaloryczności posiłku, w żadnej z próbek nie stwierdzono nieprawidłowości. Dodatkowo w 2023 roku w związku z podejrzeniem zatrucia pokarmowego wywołanego przez pałeczki *Salmonella* pobrano 12 wymazów z powierzchni produkcyjnych i z rąk personelu – 6 w oddziale żłobkowym zlokalizowanym przy przedszkolu oraz 6 w żłobku. W zbadanych wymazach nie wyhodowano pałeczek z grupy *Salmonella*. Informacje o podejrzeniu zatrucia pokarmowego przekazano również do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Katowicach nadzorującego zakład usług cateringowych dostarczający posiłki do obu zakładów.

Zakłady usług cateringowych

W 2023 roku skontrolowano 3 zakłady z 5 znajdujących się w rejestrze zakładów podlegających urzędowej kontroli. Wydano 2 decyzje administracyjne. Nałożono 2 mandaty karne na łączną kwotę 1 000 zł.

Ocena sposobu żywienia w zakładach zamkniętego żywienia zbiorowego

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego dokonano 18 teoretycznych ocen jadłospisów dekadowych pobranych ze szkół (5 jadłospisów), przedszkoli (8 jadłospisów), żłobków (3 jadłospisy) oraz szpitala (1 jadłospis) i zakładu usług cateringowych przygotowującego posiłki dla szpitala (1 jadłospis). Dodatkowo pobrano do badań laboratoryjnych w kierunku zawartości energii i składników odżywczych 3 posiłki obiadowe w żłobkach. Wszystkie pobrane jadłospisy zostały ocenione jako prawidłowe, spełniające wymagania Norm IŻŻ (wartość energetyczna, % energii z białka i tłuszczu, wapń, żelazo, witamina C, sód, błonnik). Podczas dokonywanych analiz zaobserwowano poprawę i wzrost świadomości personelu odpowiedzialnego za żywienie dzieci w placówkach oświatowych względem lat ubiegłych.

Jakość zdrowotna środków spożywczych

W 2023 roku pobrano do badań 509 próbek środków spożywczych, w tym w ramach poboru celowanego 80 próbek oraz w ramach współpracy pobrano za PSSE w Bytomiu 30 próbek w kierunku oznaczenia paramentów mikrobiologicznych.

Jakość zdrowotna krajowych środków spożywczych

W 2023 roku przebadano laboratoryjnie 473 próbki krajowych środków spożywczych pobranych w różnych obiektach żywieniowo-żywnościowych. Próbki środków spożywczych przebadano w różnych kierunkach. Zakres badań obejmował parametry mikrobiologiczne, fizyko-chemiczne, organoleptyczne. Przebadano ogółem w następujących kierunkach:

- pod względem mikrobiologicznym – 296 próbek,
- pod względem fizyko-chemicznym – 131 próbek,
- pod względem organoleptycznym – 46 próbek.

Z pobranych próbek, 5 uległo dyskwalifikacji ze względu na przekroczone parametry mikrobiologiczne. W ramach współpracy 15 próbek pobrali pracownicy innych PSSE z terenu województwa śląskiego:

- 9 w kierunku histaminy (PSSE w Bytomiu),
- 5 w kierunku oznaczenia paramentów mikrobiologicznych (PSSE w Gliwicach),
- 1 próbka w celu oznaczenia poziomu metali (PSSE w Gliwicach).

Jakość zdrowotna środków spożywczych z Unii Europejskiej

W 2023 roku pobrano do badań laboratoryjnych 31 próbek żywności pochodzących z Unii Europejskiej (2 próbki w kierunku WWA, 4 próbki w kierunku oznaczenia poziomu pestycydów, 4 próbki w kierunku oznaczenia zawartości metali, 4 próbki w celu oznaczenia zawartości azotanów, 1 próbka w celu oznaczenia zawartości akryloamidu, 1 próbka w celu

oznaczenia poziomu mikotoksyn, 15 próbek w celu oznaczenia zanieczyszczeń mikrobiologicznych). W żadnej z pobranych próbek nie stwierdzono nieprawidłowych parametrów.

Jakość zdrowotna środków spożywczych z importu

W 2023 roku pobrano 5 próbek do badań laboratoryjnych, w tym 3 próbki w kierunku oznaczenia zawartości metali, 2 próbki w celu oznaczenia poziomu mykotoksyn.

Próbki kwestionowane

W 2023 roku zakwestionowano 5 próbek:

- 5 próbek przebadanych w celu określenia parametrów mikrobiologicznych.

W 1 z 5 zbadanych próbek stwierdzono obecność bakterii *Salmonella spp* oraz w 5 próbkach stwierdzono Liczbę β -glukoronidazododatnich *Escherichia coli*. W wyniku podjętych działań wystosowano pismo do Powiatowego Lekarza Weterynarii w Katowicach w celu wykorzystania służbowego. Ponadto podjęto własne działania administracyjne (powiadomiono producenta, którego obciążono rachunkiem za przeprowadzone badania laboratoryjne) oraz wysłano powiadomienie informacyjne w celu zwrócenia uwagi w ramach funkcjonowania systemu RASFF.

Nadzór nad przedmiotami użytku

W 2023 roku przeprowadzono 16 kontroli w obiektach obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością. Pobrano do badań laboratoryjnych w kierunku fizyko-chemicznym 9 próbek przedmiotów użytku spośród 10 zaplanowanych (4 próbki z importu, 1 próbka z UE, 4 próbki krajowe). Z 10 zaplanowanych próbek 1 próbkę przedmiotów użytku (melaminy) pobrała PSSE w Gliwicach. Pobrano 7 przedmiotów użytku w obiektach obrotu przedmiotami i materiałami do kontaktu z żywnością, 2 próbki w sklepach spożywczych. Pobrane do badań laboratoryjnych przedmioty użytku zostały przebadane w kierunkach:

- migracja ołowiu i kadmu wraz z oceną znakowania – 3 próbki,
- organoleptyki – 1 próbka,
- migracji specyficznej do substancji modelowej TENAX – 1 próbka,
- zawartości formaldehydu - 2 próbki,
- migracji pierwszorzędnych amin aromatycznych -1 próbka,
- migracji globalnej - 1 próbka.

W żadnej z pobranych próbek nie stwierdzono nieprawidłowości.

Tab. 6. Wytwórnice materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz miejsca obrotu

Rodzaj obiektu	Liczba obiektów prowadzących działalność		Kierunek zmian przybyło/ubyło
	Rok 2022	Rok 2023	
Wytwórnice materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością	1	1	(=)
Miejsca obrotu ogółem w tym:	21	21	(=)
– hurtownie	2	2	(=)
– sklepy	19	19	(=)
Obiekty ogółem	22	22	(=)

Tab. 7. Jakość zdrowotna materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością w latach 2022 - 2023.

Próbki	Liczba próbek zbadanych w 2022 roku			Liczba próbek zbadanych w 2023 roku		
	ogółem	zakwestionowanych	% kwestionowania	ogółem	zakwestionowanych	% kwestionowania
materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością	6	-	-	9	-	-

Nadzór nad importem/eksportem

W ramach nadzoru nad importem dokonano 371 granicznych kontroli sanitarnych środków spożywczych, oceniono 371 partii środków spożywczych, wydano 371 świadectw spełnienia wymagań i dopuszczających do obrotu środki spożywcze. W ramach nadzoru nad eksportem dokonano 20 granicznych kontroli sanitarnych środków spożywczych, oceniono 74 partii środków spożywczych, wydano 20 świadectw spełnienia wymagań zdrowotnych przez środki spożywcze. W związku z przeprowadzeniem granicznych kontroli i wydaniem świadectw nałożono łącznie 48 decyzji administracyjnych płatniczych na kwotę 20 332 zł. Głównymi produktami importowanymi są między innymi rozpuszczalne herbaty, napoje aloesowe, rozpuszczalne napoje ziołowe oraz suplementy diety. Nie wydano świadectw o nie spełnianiu wymagań, nie pobierano również prób do badań laboratoryjnych importowanych produktów. Środkami spożywczymi eksportowanymi do państw trzecich były wyroby cukiernicze.

Interwencje

Przeprowadzono łącznie 79 kontroli w związku z interwencjami stron oraz zgłoszeniami dotyczącymi systemu RASFF, w tym:

- 40 kontroli sanitarnych dotyczących interwencji stron,
- 39 kontroli w ramach systemu RASFF.

W trakcie przeprowadzanych kontroli interwencyjnych w 21 przypadkach potwierdzono zarzuty, natomiast w 19 nie stwierdzono nieprawidłowości.

W przypadku rozpatrywania 3 zgłoszeń nie sporządzono protokołów kontroli ze względu na fakt, że:

- przedsiębiorca zaprzestał prowadzenia handlu w obiekcie – zakład był zamknięty (2 zgłoszenia),
- nie zlokalizowano ruchomej przyczepy będącej podmiotem interwencji (1 zgłoszenie).

W przypadku 1 interwencji ze względu na fakt, że stawiane zarzuty dotyczyły również nieprawidłowości w zakresie produkcji wyrobów mięsnych zgłoszenie dodatkowo zostało przekazane do PIW w Katowicach celem rozpatrzenia zgodnie z posiadanymi kompetencjami. Głównymi zarzutami były: zły stan higieniczny obiektów, niewłaściwa jakość środków spożywczych i potraw, niewłaściwe znakowanie artykułów spożywczych, brak higienicznej sprzedaży, nieprawidłowe przechowywanie artykułów spożywczych, obecność szkodników, niewłaściwa gospodarka odpadami, brak orzeczeń lekarskich do celów sanitarno-epidemiologicznych. W ramach nadzoru rozpatrywano również anonimowe, pisemne i telefoniczne sygnały dotyczące nieprawidłowości w nadzorowanych obiektach, głównie stanu sanitarnego.

W ramach współpracy z sekcją epidemiologii uczestniczono w dochodzeniu epidemiologicznym w związku z zatruciem pokarmowym u dzieci w żłobku i oddziale żłobkowym. W ramach działań sekcji zostało pobranych 12 wymazów z rąk personelu oraz powierzchni roboczych. Przeprowadzone badania laboratoryjne nie wykazały nieprawidłowości. W trakcie przeprowadzonych czynności kontrolnych w żłobku za uchybienia sanitarne nałożono mandat karny w wysokości 100 zł.

Ponadto wpłynęło zgłoszenie interwencji w związku z zatruciem jadem kiełbasianym, które wymagało hospitalizacji pacjenta. Osoba poszkodowana była hospitalizowana w Wojewódzkim Szpitalu w Bydgoszczy na oddziale obserwacyjno-zakaźnym. Pacjent wskazywał, iż źródłem zatrucia był produkt: Leczo z kiełbasą z szynki, zakupiony na terenie Rudy Śląskiej. Upoważniony przedstawiciel PPIS w Rudzie Śląskiej przeprowadził kontrolę sanitarną i pobrał do badań próbkę produktu ze wskazanej partii, którą wysłano do zewnętrznego Laboratorium Usługowo – Badawczego „BIOCHEMIK” Sp. z o.o. w Śmiłowie, gdzie została zbadana w kierunku obecności beztlenowych bakterii przetrwalnikujących redukujących siarczany (IV) w temp. 37°C. Pobrana próbka nie wykazała obecności badanych bakterii. Ponadto, w związku ze zgłoszeniem interwencji nawiązano współpracę z Wojewódzkim Szpitalem w Bydgoszczy, Powiatowym Inspektorem

Weterynarii w Łukowie, na terenie którego znajduje się producent. W drodze postępowania klinicznego Wojewódzki Szpital w Bydgoszczy, przekazał wywiad epidemiologiczny oraz sprawozdanie z badań materiału przebadanego w Państwowym Zakładzie Higieny, potwierdzające wykazanie obecności toksyny botulinowej B w surowicy krwi uszkodzonej osoby. Ponadto Powiatowy Lekarz Weterynarii w Łukowie zlecił kontrolę w zakładzie produkcyjnym, na czas trwania postępowania wyjaśniającego wstrzymał w obrocie wskazaną partię produktu, a następnie pobrał próbki przedmiotowej partii produktu do badania w kierunku wykrywania obecności *Clostridium botulinum* oraz toksyny botulinowej, które przesłał do badań w Państwowym Instytucie Weterynaryjnym - Państwowym Instytucie Badawczym w Puławach. Przeprowadzone badania potwierdziły wyniki negatywne, a tym samym zgodność produktu z wymaganiami jakości zdrowotnej. W następstwie przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego Powiatowy Lekarz Weterynarii uznał, iż nie ma podstaw do wstrzymywania partii produktu w obrocie.

W ramach rozpatrywanych interwencji stron przekazano 11 próbek żywności do badań laboratoryjnych w kierunku oznaczenia parametrów mikrobiologicznych, w tym 1 próbkę wysłano do laboratorium zewnętrznego „Biochemik” w Śmiłowie. Spośród zbadanych w 5 stwierdzono nieprawidłowe parametry. Ponadto w ramach działań podjętych na skutek zgłoszonych interwencji za uchybienia natury sanitarnej winnych ukarano 20 mandatami karnymi na łączną kwotę 5 550 zł.

Nadzór nad żywnością prozdrowotną

Na nadzorowanym terenie znajdowało się 59 obiektów wprowadzających do obrotu suplementy diety i żywność wzbogaconą witaminami lub składnikami mineralnymi. W grupie tej znajduje się: 37 aptek, 12 obiektów zajmujących się obrotem żywnością prozdrowotną, 7 obiektów zajmujących się pośrednictwem i sprzedażą internetową żywności prozdrowotnej, 2 hurtownie suplementów diety oraz 1 hurtownia artykułów spożywczych. W 2023 roku przeprowadzono 34 kontrole, w tym 17 w aptekach, 12 w obiektach zajmujących się obrotem żywnością prozdrowotną, 2 w siłowniach (mające w sprzedaży suplementy diety) oraz 3 kontrole w hurtowni artykułów spożywczych.

Pobrano do badań laboratoryjnych pobrano

- a) 11 próbek suplementów diety:
 - 2 w kierunku substancji dodatkowych,
 - 5 w kierunku mikrobiologii,
 - 4 w kierunku oznaczenia zawartości składników mineralnych,
- b) 68 próbek żywności dla dzieci:

- 3 w kierunku zawartości metali,
- 2 w kierunku zawartości azotynów, azotanów,
- 60 w kierunku mikrobiologii,
- 2 w kierunku alkaloidów sporyszu,
- 1 w kierunku alkaloidów tropanowych.

Nie pobrano próbek żywności wzbogaconej.

Próbki zostały pobrane w różnych obiektach obrotu żywnością, 9 próbek zostało pobranych w aptece. Żadna nie uległa dyskwalifikacji.

Na terenie Rudy Śląskiej brak jest producentów i importerów suplementów diety, stąd nie przeprowadzono kontroli dotyczących znakowania i weryfikacji składu z deklarowanymi wartościami substancji.

Kontrole przeprowadzone w 2023 roku w obszarze żywności prozdrowotnej dotyczyły: klasyfikacji zakładów z użyciem arkusza oceny zakładów, w związku z powiadomieniami RASFF, w zakresie znakowania suplementów diety oraz związane z monitoringiem prezentowanych suplementów diety na stronach internetowych.

Wobec powyższego przeprowadzono 34 kontrole:

- 17 w aptekach,
- 2 w siłowniach (w ofercie suplementy diety),
- 3 w hurtowni spożywczej,
- 1 w punkcie sprzedaży suplementów diety,
- 11 w sklepach ze zdrową żywności.

W 2023 roku zostały przeprowadzone 2 kontrole w zakresie znakowania suplementów diety. Jedna z nich odbyła się w punkcie sprzedaży suplementów diety w Rudzie Śląskiej. Przeprowadzona ocena znakowania suplementu diety pn. Thermo Core zbadanego w kierunku substancji niedozwolonych oraz niedeklarowanych substancji aktywnych farmakologicznie w Narodowym Instytucie Leków wykazała niezgodności z obowiązującymi przepisami. Stwierdzono niezgodności pomiędzy oryginalnym znakowaniem w języku angielskim, a jego polskim tłumaczeniem. W trakcie kontroli właściciel punktu wycofał 4 sztuki suplementu diety do czasu zaopatrzenia ww. produktu w prawidłową i kompletną etykietę w języku polskim. Dystrybutor pisemnie wyjaśnił rozbieżność pomiędzy oryginalną etykietą producenta z Czech (etykieta w języku angielskim) a etykietą polską. Druga kontrola dotyczyła oceny prezentowanych treści w ofertach sprzedaży internetowej suplementów diety w sklepie

spożywczo-przemysłowym zajmującym się sprzedażą suplementów diety i art. spożywczych pakowanych.

W związku z nadzorem nad internetową sprzedażą suplementów diety w roku sprawozdawczym dokonywano przeglądu stron internetowych i portali zakupowych pod kątem wprowadzania do obrotu suplementów diety. Temat przewodni prowadzonego dodatkowego monitoringu stron internetowych sklepów internetowych i portalu allegro dotyczył reklamy i prezentacji różnych suplementów diety wskazywanych w pismach Głównego Inspektora Sanitarnego. Monitoring dotyczył takich suplementów jak: Parazytek, BorellisPro, Biowell labs, Double Yohimbine Dark labs, Anabolix Lab, Ibutamoren, Pharmax MK-677, Bio-well labs MK-677 Ibutamoren, Yohimbine Corex Labs, suplementy diety zawierające NMN (mononukleotyd nikotynoamidowy), Candyk, „Carska-gorzki kompleks ziołowy”, „Pasoleq”, „Kompleks ziołowy na odrobaczenie”, „Para Form Max”, Purtier Placenta, Vernicadis Pasożyty Owsiki, Lamblie, Glisty, „Vernikabon Complex, „Pasoleq oczyszczanie”, „Parafarm”. Wyniki tego monitoringu były systematycznie raportowane od lipca 2023 roku do Wojewódzkiej Stacji Sanitarno Epidemiologicznej w Katowicach.

W 2023 roku przekazywane były informacje z Głównego Inspektoratu Sanitarnego dotyczące reklamowanych suplementów diety za pośrednictwem stron internetowych. W przypadku produktu Proulgan reklama naruszała wymagania art. 7 pkt 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z dnia 25.10.2011r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności (...). Skontaktowano się z podmiotem odpowiedzialnym za stronę internetową sklepu i ustalono, że właściciel firmy nie jest dysponentem domeny i nie wprowadza do obrotu ww. suplementu diety. Dodatkowo w wyniku przeprowadzonego monitoringu stron internetowych wysyłano sprawozdania dot. sprzedaży i reklamy suplementów diety „A-cardin” i suplementów diety pomocnych w walce z cukrzycą, cholesterolem i nadciśnieniem tętniczym.

Ponadto w jednym przypadku konsument zwrócił się z pismem dotyczącym sprzedaży w sklepie internetowym należącym do przedsiębiorcy z Rudy Śląskiej suplementu diety Artemizyna kapsułki zawierającym w składzie Artemisie Annu L. i kwas alfa-liponowy. W wyniku weryfikacji tej informacji, stwierdzono, że nie było w sprzedaży ww. produktu, a także nie stwierdzono produktu na stanie magazynowym. Z ofert sprzedaży sklepu internetowego prezentacja tego suplementu została usunięta. Otrzymano również informację przekazaną przez Głównego Inspektora Sanitarnego dotyczącą suplementu diety pn. „OD3” sprzedawanego za pośrednictwem sklepu internetowego prowadzonego przez firmę wyłącznie zarejestrowaną w Rudzie Śląskiej. Jednak pod wskazanym w piśmie adresem firma

nie prowadzi działalności w zakresie sprzedaży stacjonarnej oraz internetowej suplementów diety. Sprawę przekazano do PSSE w Bytomiu. W wyniku przekazanej przez WSSE w Katowicach interwencji strony podjęto działania w sprawie suplementów diety na wspomaganie oczyszczania organizmu oraz na poprawę sprawności seksualnej. Dokonano przeglądu stron internetowych pod kątem prezentacji ofert przedmiotowych produktów.

Tab.8. Podsumowanie działań w ramach nadzoru nad żywnością prozdrowotną

L.P	Liczba obiektów skontrolowanych	Liczba przeprowadzonych kontroli i rekontroli	Liczba stwierdzonych nieprawidłowości	Liczba prób pobranych do badań laboratoryjnych	Liczba prób kwestionowanych
1	26	34	2	79	0

Krótką charakterystyka prowadzonych akcji i współpracy z innymi komórkami i służbami kontroli

W 2023 roku przeprowadzono 14 akcji, z tego 4 wspólnie z innymi komórkami stacji:

- 2 z Sekcją HDiM (kontrola wypoczynku letniego i zimowego),
- 2 z Samodzielnym Stanowiskiem ds. Oświaty Zdrowotnej (edukacja w zakresie szkodliwości palenia oraz kampania EFSA).

W roku sprawozdawczym przeprowadzono następujące akcje:

- wypoczynek zimowy,
- wypoczynek letni,
- bezpieczeństwo żywności i żywienia w trakcie trwania imprez masowych,
- papierosy,
- afrykański pomór świń,
- zasady kontroli granicznej produktów rolno – spożywczych (głównie zbóż) z Ukrainy,
- KAS,
- warunki sprzedaży owoców miękkich,
- sklepiki i stołówki szkolne,
- lato,
- woda,
- markety,
- szpitale,

- kampania EFSA.

Zakres i cel tychże akcji opisano poniżej.

Akcja „Wypoczynek zimowy”

Akcja została przeprowadzona wspólnie z Sekcją HDiM w trakcie trwania ferii zimowych dla dzieci i młodzieży. Skontrolowano 2 placówki organizujące wypoczynek dla dzieci, w których przygotowuje się posiłki na miejscu. W skontrolowanych obiektach przebywało 100 podopiecznych. W trakcie przeprowadzania czynności kontrolnych w nadzorowanych obiektach nie stwierdzono nieprawidłowości.

Akcja „Wypoczynek letni”

W okresie trwania przerwy wakacyjnej w ramach akcji skontrolowano 1 obiekt, w którym wyżywienie dla uczestników półkolonii przyrządzano na miejscu. Ponadto wspólnie z Sekcją HDiM przeprowadzono 4 kontrole w obiektach organizujących wypoczynek dla dzieci, w których przygotowuje się posiłki na miejscu oraz 1 kontrolę w obiekcie, gdzie żywienie odbywa się w systemie cateringowym. W trakcie przeprowadzania czynności kontrolnych w nadzorowanych obiektach nie stwierdzono nieprawidłowości.

Na terenie miasta Ruda Śląska brak jest szlaków i baz turystycznych, a także terenów rekreacyjnych.

Akcja „Bezpieczeństwo żywności i żywienia w trakcie trwania imprez masowych”.

W 2023 roku na terenie miasta Ruda Śląska zorganizowano 2 imprezy masowe. Na jednej z imprez masowych organizator nie przewidział sprzedaży żywności ani wyrobów alkoholowych, wobec powyższego nie przeprowadzono kontroli. Na drugiej imprezie masowej wspólnie z Sekcją HKiŚ przeprowadzono kontrole sanitarne. W ramach nadzoru nad bezpieczeństwem żywności przeprowadzono 4 kontrole tematyczne stoisk gastronomicznych zlokalizowanych na terenie objętym imprezą masową. W trakcie przeprowadzonych kontroli sanitarnych stwierdzono nieprawidłowości w 2 obiektach dotyczące: stanu sanitarnego, braku segregacji towaru oraz stosowania niezgodnie z wydaną decyzją surowców do produkcji sprzedawanych potraw. W związku ze stwierdzonymi uchybieniami przedsiębiorców ukarano 2 mandatami karnymi w łącznej kwocie 200 zł.

Akcja „Papierosy”

Celem akcji jest kontrola przedsiębiorców w zakresie prawidłowości stosowania przepisów ustawy z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

W trakcie przeprowadzania akcji przeprowadzono 18 kontroli sanitarnych zgodnie z planem pracy, podczas których zwrócono szczególną uwagę na stosowanie przepisów dotyczących zakazu palenia w obiektach rozrywkowo-gastronomicznych oraz umieszczeniu w widocznych miejscach odpowiedniego oznaczenia słownego i graficznego informującego o zakazie palenia wyrobów tytoniowych i palenia papierosów elektronicznych. Ponadto na terenie podległym nadzorowi nie ma obiektów IQOS Spaces objętych nadzorem, których lokalizację wskazuje wyszukiwarka na stronie: <https://pl.iqos.com/pl/aktualności/iqos-friendly-spaces-gdzie-mozna-uzywac-iqosa>. W wyniku podjętych działań nie nałożono mandatów karnych. Akcja koordynowana była przez Samodzielne Stanowisko ds. Oświaty Zdrowotnej.

Akcja „Afrykański pomór świń”

Akcja odbyła się w związku z wystąpieniem w Polsce afrykańskiego pomoru świń (ASF), który nie stanowi zagrożenia dla zdrowia człowieka, jednakże jest poważnym zagrożeniem dla polskiej gospodarki. W związku z trwającą akcją i wzmożonym nadzorem nad legalnością wprowadzanej do obrotu żywności pochodzenia zwierzęcego oraz zagospodarowaniem odpadów kategorii III, przeprowadzono 190 kontroli sanitarnych zgodnie z planem pracy oraz kontrole interwencyjne zwrócono szczególną uwagę na wyżej wymienione zagadnienia.

Przeprowadzono:

- 3 kontrole w kioskach zlokalizowanych na targowiskach,
- 115 kontroli w innych obiektach obrotu żywnością,
- 72 kontrole w zakładach żywienia zbiorowego.

W trakcie przeprowadzania czynności skontrolowano możliwość identyfikacji mięsa i wyrobów wędliniarskich wprowadzanych do obrotu. Nie stwierdzono nieprawidłowości w powyższym zakresie. Ponadto w trakcie przeprowadzanych czynności kontrolnych nałożono 77 mandatów karnych na łączną kwotę 15 900 zł w związku z bieżącymi uchybieniami sanitarnymi, między innymi związanymi ze złym stanem porządkowym w zakładzie, wprowadzaniem do obrotu artykułów spożywczych po upływie daty minimalnej trwałości.

Ponadto wydano 40 decyzji administracyjnych dotyczących usunięcia nieprawidłowości z zakresu stanu sanitarno- technicznego.

Akcja „Zasady kontroli granicznej produktów rolno – spożywczych (głównie zbóż) z Ukrainy”

W ramach akcji określono zasady granicznych kontroli sanitarnych oraz współpracy z organami Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych (IJHAR-S). Celem akcji jest przyspieszenie kontroli w zakresie tranzytu przez terytorium Polski, kontroli bezpośrednich z organami IJHAR-S i poboru próbek do badań laboratoryjnych. W roku sprawozdawczym na terenie podległym nadzorowi PPIS w Rudzie Śląskiej nie dokonano granicznych kontroli sanitarnych produktów rolno – spożywczych (głównie zbóż) z Ukrainy.

Akcja „KAS”

Celem akcji jest wzmożona kontrola przywożonego w ramach obrotu wewnątrzunijnego zboża ze Słowacji do Polski wobec którego istnieje podejrzenie, iż zboże może być pochodzenia ukraińskiego oraz można podejrzewać przekroczenie norm pestycydów. Wobec powyższego w ramach nadzoru nad zbożem przeznaczonym na cele konsumpcyjne ustalono tryb postępowania a w przypadku zaistniałej sytuacji należy podjąć współpracę z KAS. W roku 2023 nie podjęto działań z KAS.

Akcja „Warunki sprzedaży owoców miękkich”

W związku z wzmożonym nadzorem nad warunkami sprzedaży owoców miękkich w lipcu 2023 roku przeprowadzono 12 kontroli. Kontrole obejmowały m.in. identyfikację produktu, ocenę dokumentacji towarzyszącej oraz sprawdzenie warunków sanitarno-higienicznych. Skontrolowano następujące miejsca, w których prowadzona jest sprzedaż owoców miękkich: 6 kiosków na targowiskach, 4 sklepy, 1 hurtownię oraz 1 przyczepę. Kontrole nie wykazały nieprawidłowości.

Akcja „Sklepiki i stołówki szkolne”

Na terenie miasta Ruda Śląska funkcjonowało w 2023 roku:

- 11 sklepików szkolnych,
- 36 stołówek szkolnych, w tym 5 z żywieniem cateringowym,
- 35 stołówek w przedszkolach, w tym 7 z żywieniem cateringowym.

W 2023 roku przeprowadzono w sklepikach szkolnych oraz blokach żywieniowych w jednostkach systemu oświaty łącznie 28 kontroli sanitarnych zgodnie z planem pracy. W trakcie przeprowadzania czynności kontrolnych zwrócono szczególną uwagę na zgodność asortymentu wprowadzanego do obrotu oraz sposobu żywienia dzieci i młodzieży z wymaganiami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży. Przeprowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości w powyższym zakresie, w związku z czym nie wystosowano do WSSE w Katowicach wniosków o nałożenie kar pieniężnych. Nie nałożono mandatów karnych. Wydano 3 decyzje administracyjne nakazujące usunięcie nieprawidłowości technicznych. Ponadto przeprowadzono 4 kontrole sprawdzające oraz 7 kontroli tematycznych. W roku 2023 przeprowadzono 13 teoretycznych ocen jadłospisów dekadowych w placówkach oświatowych (5 w szkołach, 8 w przedszkolach).

Akcja „Lato”

W 2023 roku w ramach akcji „Lato” wzmocniono nadzór nad zachowaniem właściwych warunków sanitarnych, w tym nad zachowaniem ciągłości łańcucha chłodniczego. Przeprowadzono 5 kontroli w wytwórniach lodów, 3 kontrole automatów do lodów oraz 6 kontroli w zakładach małej gastronomii. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami nałożono 2 mandaty na łączną kwotę 450 zł. Najczęściej stwierdzanymi uchybieniami był niewłaściwy stan sanitarny urządzeń oraz pomieszczeń, brak zachowania ciągłości łańcucha chłodniczego, wprowadzanie do obrotu handlowego środków spożywczych po upływie terminu przydatności oraz nie posiadających etykiet informacyjnych. Ponadto przeprowadzono 5 kontroli w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego obejmujących zorganizowany wypoczynek. Sprawdzone stan higieniczno-sanitarny w placówkach. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Akcja „WODA”

W związku z akcją przeprowadzono 3 kontrole w zakresie warunków przechowywania oraz znakowania wód butelkowanych. Kontrole przeprowadzono w magazynie wody źródlanej i mineralnej, magazynie spożywczym oraz hurtowni wody. Podczas kontroli oceniono 5 wód mineralnych oraz 4 wody źródlane. W związku z przeprowadzonymi kontrolami

nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie przechowywania oraz znakowania wód butelkowanych.

Akcja „Markety”

W związku z pismem WSSE w Katowicach w okresie od lipca do grudnia 2023r. przeprowadzono w super- i hipermarketach 13 kontroli w zakresie identyfikacji produktów, warunków sprzedaży i przechowywania, przestrzegania określonych okresów trwałości, oceny dokumentacji towarzyszącej żywności pochodzącej z Ukrainy, Unii Europejskiej oraz krajów trzecich:

- 2 kontrole zgodnie z planem pracy,
- 3 kontrole interwencyjne,
- 6 kontroli tematycznych związanych z poborem próbek,
- 2 kontrole sprawdzające.

Wskutek przeprowadzonych kontroli wydano 2 decyzje administracyjne, nałożono 2 mandaty karne na kwotę 600 zł. Ponadto pobrano 23 próbki środków spożywczych pochodzących z importu i Unii Europejskiej.

Akcja „Szpitale”

W 2023 roku skontrolowano 1 Szpital Miejski znajdujący się na terenie miasta Ruda śląska. W trakcie kontroli sanitarnej kuchenek oddziałowych szpitala nie stwierdzono nieprawidłowości w stanie sanitarno- technicznym. Ponadto przeprowadzono kontrolę sanitarną w firmie cateringowej, która przygotowuje i dostarcza posiłki do Szpitala Miejskiego w Rudzie Śląskiej. Podczas czynności kontrolnych, stwierdzono następujące nieprawidłowości w stanie sanitarno- technicznym:

- przechowywanie artykułów spożywczych o niewłaściwej jakości zdrowotnej,
- nieprawidłowe przygotowywanie próbek kontrolnych,
- brak przestrzegania dróg „czystych” oraz „brudnych”, podczas ekspedycji gotowych posiłków do odbiorców,
- pomieszczenia obróbki wstępnej ryb i mięsa nie były wykorzystywane zgodnie z przeznaczeniem,
- niekompletne wyposażenie obieralni,
- brak aktualnego orzeczenia lekarskiego do celów sanitarno-epidemiologicznych pracownicy,

- brak do wglądu dokumentacji GHP, brak rejestrów związanych z GHP, GMP, HACCP,
- zły stan techniczny pomieszczeń.

Ponadto dokonano teoretycznej oceny 2 jadłospisów dekadowych. Jadłospisy pobrane zostały podczas kontroli kuchenek oddziałowych w Szpitalu Miejskim w Rudzie Śląskiej oraz w firmie cateringowej. Analiza jadłospisów diety podstawowej wykazała, że zawartość składników odżywczych w jadłospisie jest dostosowana do norm IŻŻ.

Akcja „Kampania EFSA”

W ramach kampanii EFSA we współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej oraz Urzędem Pracy w Rudzie Śląskiej przeprowadzono 4 wykłady edukacyjne dla uczestników Programu Aktywności Lokalnej. Zrealizowano 2 spotkania w Placówkach Wsparcia Dziennego oraz 2 spotkania w Urzędzie Pracy. Tematem spotkań były zasady bezpiecznej suplementacji. Akcja koordynowana była przez Samodzielne Stanowisko ds. Oświaty Zdrowotnej.

W minionym roku prowadzono współpracę z innymi służbami kontroli tj.:

- Strażą Miejską,
- Policją,
- Państwową Inspekcją Weterynaryjną (PIW),
- Państwową Inspekcją Farmaceutyczną,
- Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa (PIORiN).

Współpraca ze Strażą Miejską

W ramach współpracy przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną w asyście przedstawiciela Straży Miejskiej, w związku ze zgłoszona interwencją na nielegalne podawanie do konsumpcji napojów alkoholowych oraz przekąsek w salonie kosmetycznym. Zgłoszona przez stronę interwencja nie potwierdziła się.

Współpraca z Policją

W ramach współpracy w 2023 roku 4-krotnie przeprowadzono czynności służbowe w obecności funkcjonariuszy Policji. Asystę funkcjonariuszy Policji uzasadniono faktem, że:

- w 2 przypadkach zaistniała konieczność zapewnienia bezpieczeństwa przedstawicielom PPIS w Rudzie Śląskiej w trakcie kontroli agresywnego przedsiębiorcy,

- w 1 przypadku przedstawiciele PPIS w Rudzie Śląskiej musieli uzyskać dostęp do pomieszczeń wykorzystywanych nielegalnie - nie objętych dotychczas nadzorem,
- w 1 przypadku przeprowadzono kontrolę w ramach systemu RASFF w obiekcie handlującym wyrobami alkoholowymi, nie będącym pod nadzorem PPIS w Rudzie Śląskiej – w toku prowadzonego postępowania ustalono, że na terenie miasta Ruda Śląska funkcjonuje jedynie siedziba przedsiębiorcy.

Współpraca z Państwową Inspekcją Weterynaryjną

„Porozumienie ramowe z dnia 15 listopada 2018r. zawarte pomiędzy PPIS w Rudzie Śląskiej i PLW w Katowicach o współdziałaniu i współpracy organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz organów Inspekcji Weterynaryjnej na terenie miasta na prawach powiatu Ruda Śląska” jest nadal aktualne. W chwili obecnej na terenie miasta Ruda Śląska brak jest obiektów pozostających pod wspólnym nadzorem obu organów.

Do PPIS w Rudzie Śląskiej wpłynęło 1 zgłoszenie interwencji dotyczące gospodarki odpadami oraz nieprawidłowości w zakresie produkcji mięsa i wędlin. Upoważniony przedstawiciel PPIS w Rudzie Śląskiej przeprowadził kontrolę sanitarną w zakresie posiadanych kompetencji. W pozostałej części zgłoszenie przekazano do właściwego PIW celem wykorzystania służbowego zgodnie z właściwością rzeczową i miejscową.

W związku ze zgłoszeniem interwencji dotyczącej zatrucia jadem kiełbasianym nawiązano współpracę z Powiatowym Inspektorem Weterynarii w Łukowie, na terenie którego znajduje się producent produktu zakupionego i spożytego przez osobę poszkodowaną. Działania w tym zakresie opisano powyżej.

Ponadto w związku z powiadomieniami RASFF przekazywano pisemnie do wykorzystania służbowego informacje dot. produktów mięsnych występujących wg list dystrybucji w obiektach będących pod nadzorem Powiatowych Lekarzy Weterynarii. Otrzymywano również informacje dot. kwestionowanych próbek pochodzenia zwierzęcego od Powiatowych Lekarzy Weterynarii w celu wykorzystania służbowego.

Współpraca z Inspekcją Farmaceutyczną

Porozumienie ramowe z dnia 14.07.2008 i 05.11.2008 r. o współpracy organów Państwowej Inspekcji Farmaceutycznej i Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest nadal aktualne.

Współpraca z PIORiN

Porozumienie z dnia 22.12.2020r. pomiędzy Głównym Inspektorem Sanitarnym, Głównym Inspektorem Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz Głównym Inspektorem Ochrony Środowiska jest nadal aktualne. Na nadzorowanym terenie nie było obiektów prowadzących działalność w zakresie produkcji pierwotnej oraz sprzedaży bezpośredniej, nie prowadzono również importu i eksportu w przedmiotowym zakresie. Pobrano do badań laboratoryjnych próbki warzyw w kierunku pestycydów i azotanów. Wszystkie próbki wykazały zgodność z wymaganiami jakości zdrowotnej w związku z tym nie przekazywano informacji o przekroczeniach.

Od 28.04.2022r. weszło w życie Porozumienie w sprawie zawarcia współpracy oraz zasad jej realizacji w zakresie zwalczania nielegalnych praktyk rynkowych podpisane przez Głównego Inspektora Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, Głównego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Głównego Inspektora Sanitarnego oraz Głównego Lekarza Weterynarii. Natomiast Wytyczne dotyczące działania sieci powiadamiania i współpracy w Polsce w zakresie wymiany informacji w sieci AAC i sieci FN podpisane przez Głównego Inspektora Sanitarnego, Głównego Inspektora Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, Głównego Lekarza Weterynarii oraz Głównego Lekarza Weterynarii są stosowane od 23.12.2023r.

4. Nadzór prowadzony przez Sekcję Higieny Komunalnej i Środowiska

Pod nadzorem Sekcji Higieny Komunalnej i Środowiska w 2023 roku było 420 obiektów. Skontrolowano 391 z nich. W wyżej wymienionych obiektach w 2023 roku przeprowadzono łącznie 451 kontroli. Na skutek prowadzonych działań wydano 10 decyzji administracyjnych płatniczych na kwotę 2136 zł.

Ponadto wydano 36 innych decyzji administracyjnych w tym:

- 5 ocen higienicznych dotyczących rocznej oceny wody na pływalniach,
- 23 decyzje zezwalające na ekshumację,
- 7 decyzji nakazujących,
- 1 decyzję umarzającą.

Ponadto wydano:

- 1 upomnienie,
- 30 postanowień na przywóz zwłok oraz szczątków z zagranicy,
- 3 opinie dotyczące imprez masowych.

Pobrano:

- 209 próbek wody do badań laboratoryjnych w ramach prowadzonego monitoringu kontrolnego i przeglądowego, dokonując 157 oznaczeń chemicznych wody na zawartość chloru.

Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej nadzorowanych przez PPIS

Ustępy publiczne

Na terenie Rudy Śląskiej znajduje się 1 ustęp publiczny, skanalizowany. W 2023 roku w obiekcie tym przeprowadzono 1 kontrolę. Ustęp publiczny jest czynny przez cały rok. Skontrolowany obiekt podłączony jest do sieci wodno-kanalizacyjnej i energetycznej. Gospodarka odpadami komunalnymi prowadzona jest prawidłowo. Zapas środków higieny, myjących i dezynfekujących wystarczający, przechowywany w obiekcie w wydzielonym miejscu. Podczas przeprowadzonej kontroli nie stwierdzono uchybień sanitarno-technicznych. Na podstawie przeprowadzonej kontroli stan sanitarno-techniczny skontrolowanego ustępu oceniono jako dobry.

Ustępy ogólnodostępne

Pod nadzorem PPIS w Rudzie Śląskiej znajdują się 2 ustępy ogólnodostępne zlokalizowane na terenie obiektów handlowych. W 2023 roku skontrolowano wszystkie obiekty, przeprowadzając łącznie 2 kontrole. W trakcie kontroli stan sanitarno-techniczny ustępów nie budził zastrzeżeń. Obiekty te są na bieżąco sprzątane. Zapas środków higieny, myjących i dezynfekcyjnych wystarczający, przechowywany w wydzielonych pomieszczeniach. Zapewnione są kabiny dla osób niepełnosprawnych. Podczas przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono uchybień sanitarno-technicznych. Na podstawie przeprowadzonych kontroli stan sanitarno-techniczny skontrolowanych ustępów oceniono jako dobry.

Pływalnie kryte

W 2023 roku pod nadzorem PPIS w Rudzie Śląskiej były 3 baseny kryte:

- basen kryty Ruda w Rudzie Śląskiej 1 przy ul. Chryzantem 10,
- basen kryty Kochłowice w Rudzie Śląskiej 7 przy ul. Oświęcimskiej 90,
- basen kryty Nowy Bytom w Rudzie Śląskiej 9 przy ul. Pokoju 13.

W roku 2023 skontrolowano wszystkie obiekty przeprowadzając łącznie 7 kontroli, w tym 3 kontrole tematyczne dotyczące „Oceny jakości wody na pływalni prowadzonej przez zarządzającego. Realizacja obowiązku informowania o jakości wody osób korzystających

z obiektu”. Na basenach krytych prowadzony jest nadzór całoroczny. Wykonywane były kontrole sanitarne obiektów, jak również kontrole jakości wody w nieckach basenowych. Obiekty te funkcjonują w budynkach wolnostojących podłączonych do miejskiej sieci wodno-kanalizacyjnej i energetycznej. Wszystkie niecki basenowe wyposażone są w urządzenia do uzdatniania i dezynfekcji wody. Kryte baseny wyposażone są w przebieralnie dla użytkowników połączone bezpośrednio z natryskami i ubikacjami. Na podstawie przeprowadzonych kontroli stan sanitarno-techniczny skontrolowanych ustępów oceniono jako dobry. Ponadto w związku z badaniem 1 próbki wody ciepłej pobranej z natrysku w listopadzie 2023 r na basenie krytym ul. Chryzantem 10, w której stwierdzono brak przydatności (wysoki stopień zanieczyszczenia instalacji wody ciepłej w kwestionowanym punkcie) wydano 2 decyzje administracyjne. Obecnie woda spełnia wymagania jakościowe.

Pływalnie odkryte

Pod nadzorem PPIS w Rudzie Śląskiej znajduje się 1 sezonowy basen odkryty: Ośrodek Sportowo - Rekreacyjny Nowy Bytom przy ul. Ratowników 2.

W obiekcie przeprowadzono 2 kontrole. Na terenie obiektu znajdują się 3 niecki basenowe, ze stali nierdzewnej, z systemem zamkniętego obiegu wody z czynnym przelewem. W sezonie letnim prowadzony był nadzór sanitarny nad w/w obiektem i jakością wody w nieckach basenowych. Do dyspozycji użytkowników basenu wydzielone zostało zaplecze higieniczno-sanitarne tj. ustępy, przebieralnie i natryski przy nieckach basenowych. Wydzielona jest ubikacja oraz przebieralnia dla osób niepełnosprawnych. Teren basenu wyposażony był w odpowiednią ilość koszy na śmieci i wydzielony placzyk gospodarczy z pojemnikami zamykanymi opróżnianymi według harmonogramu odbioru odpadów komunalnych. W trakcie przeprowadzonych kontroli stan sanitarno-technicznym oceniono jako dobry.

Pływalnie mieszane kryto-odkryte

Pod nadzorem PPIS w Rudzie Śląskiej znajduje się 1 park wodny „Aquadrom” w Rudzie Śląskiej 6 przy ul. Kłodnickiej 95a. W roku 2023 przeprowadzono 2 kontrole w tym 1 kontrolę tematyczną dotyczącą „Oceny jakości wody na pływalni prowadzonej przez zarządzającego. Realizacja obowiązku informowania o jakości wody osób korzystających z obiektu”. Na basenie prowadzony jest nadzór całoroczny. Wykonywane były kontrole sanitarne obiektów, jak również jakości wody w nieckach basenowych. Obiekt funkcjonuje w budynku wolnostojącym podłączonym do miejskiej sieci wodno-kanalizacyjnej i energetycznej. Wszystkie niecki basenowe wyposażone są w urządzenia do uzdatniania i dezynfekcji wody. Do dyspozycji użytkowników basenu wydzielone zostało: zaplecze higieniczno-sanitarne

tj. ustępy, przebiegalnie, natryski przy nieckach basenowych w tym ubikację oraz przebiegalnie dla osób niepełnosprawnych. Teren basenu wyposażony w odpowiednią ilość koszy na śmieci, wydzielono placyk gospodarczy z zamykanymi pojemnikami. Pojemniki opróżnianie zgodnie z harmonogramem odbioru odpadów komunalnych. W trakcie przeprowadzonych kontroli stan sanitarno-technicznym oceniono jako dobry.

Domy pomocy społecznej

W roku 2023 pod nadzorem PPIS w Rudzie Śląskiej znajdowało się 6 placówek, w których przeprowadzono 6 kontroli :

- Dom Pomocy Społecznej dla Osób Przewlekłe Psychiczenie Chorych Prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia Świętego Karola Boromeusza ul. OMP 3 w Rudzie Śląskiej 7,
- Dom Pomocy Społecznej dla Dorosłych Niepełnosprawnych Intelktualnie oraz Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnych Intelktualnie Prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia Świętego Karola Boromeusza ul. Piłsudskiego 43 w Rudzie Śląskiej 7,
- Dom Pomocy Społecznej SENIOR ul. Puszkina 7 w Rudzie Śląskiej 4,
- Ośrodek Świętej Elżbiety Caritas Archidiecezji Katowickiej ul. Wolności 30 w Rudzie Śląskiej 1,
- Ośrodek dla Osób Niepełnosprawnych Najświętsze Serce Jezusa w Rudzie Śląskiej, ul. Kłodnicka 103 w Rudzie Śląskiej 6,
- Śląski Dom Seniora ul. Słowackiego 22 w Rudzie Śląskiej 10.

W obiektach dla pensjonariuszy przygotowane są pokoje wypoczynkowe, sale, świetlice oraz ubikacje. Ubikacje i pomieszczenia higieniczne przystosowane są dla osób niepełnosprawnych. Wszystkie obiekty posiadają sprzęt i środki do utrzymywania bieżącej czystości i porządku przechowywane w tzw. składzikach porządkowych wyposażonych w wodę bieżącą i zlew do mycia sprzętu. Obiekty usytuowane są w budynkach wolnostojących. Do dyspozycji pensjonariuszy obiektów całodobowych przeznaczone są pokoje 1, 2, 3 osobowe, zaplecze higieniczno-sanitarne (ubikacje, łazienki i prysznice) przy pokojach lub w ciągach komunikacyjnych. Ubikacje i pomieszczenia higieniczne przystosowane są dla osób niepełnosprawnych. Wszystkie obiekty posiadają odpowiedni sprzęt i środki do utrzymania bieżącej czystości i porządku przechowywane w tzw. składzikach porządkowych, wyposażonych w wodę bieżącą i zlew do mycia sprzętu. Obiekty te posiadają magazyny czystej i brudnej bielizny. Bielizna w części obiektów prana jest na miejscu w przystosowanych

do tego pomieszczeniach, bądź w pralniach miejskich, co udokumentowane jest pisemnymi umowami. Stan higieniczno-sanitarny skontrolowanych obiektów oceniono jako dobry.

Inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej

Pod nadzorem PPIS w Rudzie Śląskiej znajduje się 5 obiektów: Warsztaty Terapii Zajęciowej przy ul. Kłodnickiej 91, Środowiskowy Dom Samopomocy przy ul. Kłodnickiej 103, Środowiskowy Dom Samopomocy przy ul. Wolności 30, Dom Dziennego Pobytu „Seniorek” przy ul. Kubiny 20 oraz Dzienny Dom „Senior-Wigor” przy ul. Markowej 20a.

W obiektach wydzielone są pracownie tematyczne. Zapewniono szafki na odzież wierzchnią, łazienki damskie i męskie. Ośrodki posiadają odpowiedni sprzęt i środki do utrzymania czystości i porządku. W 2023 roku w obiektach przeprowadzono 5 kontroli, a stan sanitarno-techniczny oceniono jako dobry.

Placówki zapewniające całodobową opiekę

W Rudzie Śląskiej funkcjonuje jedna placówka zapewniająca całodobową opiekę – Dom opieki „Familia” w Rudzie Śląskiej 7 przy ul. Wyzwolenia 12. W 2023 roku przeprowadzono 1 kontrolę. Obiekt usytuowany jest w budynku wolnostojącym, podłączonym do sieci wodno-kanalizacyjnej i energetycznej. W domu opieki zapewniono 8 miejsc dla kobiet w podeszłym wieku wymagających całodobowej opieki. Do dyspozycji pensjonariuszek przeznaczone są pokoje 3 osobowe, zaplecze higieniczno-sanitarne (ubikacje, łazienki i prysznice). Ubikacje i pomieszczenia higieniczne przystosowane są dla osób niepełnosprawnych. W obiekcie zapewniono odpowiedni sprzęt i środki do utrzymania bieżącej czystości i porządku. Obiekt posiada magazyny czystej i brudnej bielizny. Stan sanitarno-techniczny oceniono jako dobry.

Noclegownie i domy dla bezdomnych

W Rudzie Śląskiej funkcjonują 2 noclegownie: jedna dla bezdomnych mężczyzn przy ul. Tołstoja 11 oraz jedna dla kobiet przy ul. Hallera 61A. W 2023r. przeprowadzono 1 kontrolę noclegowni dla kobiet. Noclegownia dla kobiet świadczy usługi w zakresie tymczasowego schronienia w postaci miejsca do spania w ogrzewanym pomieszczeniu, usługi świadczone są całorocznie. Zapewniono węzeł sanitarny dla podopiecznych oraz pomieszczenie gospodarcze wyposażone w zlew do celów porządkowych oraz środki myjąco - czyszcząco dezynfekcyjne. O czystość i porządek dbają podopieczni (pod nadzorem personelu). Gospodarka odpadami komunalni- prawidłowa. Stan sanitarno-porządkowy prawidłowy - ogólna ocena dobry.

Hotele

Pod nadzorem PPIS w Rudzie Śląskiej znajduje się 1 hotel 3* Hotel ADIRIA ul. Wolności 1, w Rudzie Śląskiej 1. W 2023 roku przeprowadzono 1 kontrolę, a stan sanitarno-techniczny obiektu oceniono jako dobry. W hotelu znajduje się 49 miejsc noclegowych w tym: 23 pokoje dwuosobowe, 3 pokoje jednoosobowe, węzły sanitarne, restauracja, centrum konferencji, sala ćwiczeń fitness oraz sauna. Ponadto wydzielone są magazyny czystej bielizny oraz pomieszczenia gospodarcze. Obiekt wyposażony jest w instalację wodno-kanalizacyjną, elektryczną oraz wentylację mechaniczną i grawitacyjną. W trakcie przeprowadzonych kontroli stan sanitarno-technicznym oceniono jako dobry.

Inne obiekty świadczące usługi hotelarskie

W Rudzie Śląskiej znajduje się 9 obiektów świadczących usługi hotelarskie (8 obiektów, 1 podobiekt):

- HOSTEL 24, ul. Kokotek 36 w Rudzie Śląskiej 1,
- Hostel pracowniczy Diament, ul. Czarnoleśna 39 w Rudzie Śląskiej 9,
- Miejsca Noclegowe, ul. Strzelecka 31 w Rudzie Śląskiej 7,
- Pokoje Gościnne, ul. Oświęcimska 110 w Rudzie Śląskiej 7,
- Usługi Hotelarskie RELAX, ul. Magazynowa 39 w Rudzie Śląskiej 1,
- Usługi Hotelarskie Maryla, ul. Kałusa 10 w Rudzie Śląskiej 10,
- Zajazd Malinowy Dwór, ul. Radoszowska 4C w Rudzie Śląskiej 7,
- Centrum Biznesowe ADRIA z usługami Hotelarskimi, ul. Wolności 1 w Rudzie Śląskiej 1,
- Strefa Hotelowa przy Restauracji Zajazd Parkowa, ul. Sportowców 29 w Rudzie Śląskiej 11.

W 2023 roku przeprowadzono 8 kontroli w 7 obiektach. Obiekty świadczące usługi hotelarskie usytuowane są w budynkach wolnostojących. Wszystkie obiekty podłączone są do sieci wodno-kanalizacyjnej i energetycznej. W zależności od standardu obiektu pokoje pozostające do dyspozycji korzystających z usług hotelarskich są 1, 2, 3, 4, 5 osobowe. Węzły sanitarne (toalety, prysznice) znajdują się przy pokojach lub zbiorowe w korytarzach. Zapewnione są środki higieny dla korzystających z usług hotelarskich. W obiektach wydzielone są magazyny lub miejsca służące do przechowywania bielizny brudnej oraz zapasu bielizny czystej. Pranie bielizny odbywa się w obiektach w wydzielonych, funkcjonalnych pralniach (w systemie tradycyjnym), bądź w pralniach miejskich, co udokumentowane jest rachunkami za wykonane usługi. Obiekty wyposażone są w sprzęt i środki do utrzymania czystości

i dezynfekcji przechowywane w wydzielonym miejscu lub pomieszczeniu. Wszystkie pokoje mieszkalne wyposażone są w kosze na odpadki, a obiekty w placky gospodarcze z kontenerami na śmieci. Kontrole wykazały, że gospodarka odpadami prowadzona jest prawidłowo. Otoczenie obiektów utrzymane w dobrym stanie porządkowym. W 2023 roku kontroli obiekty oceniono jako dobre.

Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, zakłady odnowy biologicznej, tatuażu i solaria oraz zakłady, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z ww. usług.

W roku 2023 pod nadzorem PPIS w Rudzie Śląskiej znajdowało się łącznie 251 obiektów, w tym:

- 95 zakładów fryzjerskich,
- 86 zakładów kosmetycznych,
- 7 salonów tatuażu,
- 33 zakłady odnowy biologicznej (siłownie, solaria, komora solna),
- 30 zakładów w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z ww. usług.

W roku 2023 skontrolowano łącznie 241 obiektów przeprowadzając 241 kontroli.

Obiekty - zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, zakłady odnowy biologicznej, tatuażu i solaria oraz zakłady, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z ww. usług w większości usytuowane są w budynkach wielofunkcyjnych, rzadko w wolnostojących. Wszystkie zakłady podłączone są do miejskiej sieci wodno-kanalizacyjnej, energetycznej, ogrzewane centralnie bądź we własnym zakresie (ogrzewanie elektryczne, gazowe bądź węglowe). Wszystkie obiekty posiadają oddzielne wejścia, miejsca lub pomieszczenia szatni i poczekalni dla klientów. Pomieszczenia zakładów są funkcjonalne, wyposażone w prawidłowe stanowiska pracy z narzędziami lub urządzeniami wykorzystywanymi w trakcie świadczenia usług w deklarowanych zakresach. Właściciele zakładów zapewniają sprzęt oraz środki do utrzymania czystości, przechowywane w pomieszczeniu lub miejscu wyposażonym w bieżącą ciepłą i zimną wodę oraz zamontowany na wysokości 0,5m od podłogi zlew. Narzędzia wielokrotnego użycia są myte i dezynfekowane oraz przechowywane w pojemnikach, w odpowiednio oznakowanych szafkach. W zakładach, w których używany jest sprzęt powodujący naruszenie ciągłości tkanek, narzędzia są również sterylizowane. Proces sterylizacji przeprowadzany jest w obiekcie (autoklaw) lub przez podmiot zewnętrzny, z którym właściciel obiektu podpisał stosowną umowę. Zakłady, w których po użyciu sprzętu jednorazowego powstają odpady niebezpieczne, posiadają instrukcje postępowania z odpadami. Zgodnie z instrukcjami odpady niebezpieczne przechowywane

są w oznakowanych, zamykanych pojemnikach oddawane do utylizacji, co potwierdzone jest okazaniem karty przekazania odpadu. Zakłady odnowy biologicznej – siłownie, wyposażone są dodatkowo w szatnie dla klientów bezpośrednio połączone z prysznicami i toaletami, wyposażone w szafki i przebieralnie. Pomieszczenia do ćwiczeń fizycznych wyposażone są w klimatyzację lub wentylację mechaniczną. Personel zakładów wyposażony jest w odzież ochronną. Bielizna wielokrotnego użytku większości zakładów prana jest w domach właścicieli, sporadycznie oddawana do pralni. Dla pracowników zakładów wydzielone są pomieszczenia socjalno-higieniczne tj. szatnie wyposażone w szafy na odzież osobistą i ochronną, kąpiki śniadań i toalety. Gospodarka odpadami, w tym także niebezpiecznymi – prowadzona jest prawidłowo.

Zakłady fryzjerskie

W Rudzie Śląskiej pod nadzorem PPIS znajduje się 95 zakładów fryzjerskich. W 2023 roku w tej grupie obiektów przeprowadzono 91 kontroli w 91 obiektach. Na podstawie przeprowadzonych w 2023, roku kontroli stan sanitarny obiektów oceniono jako dobry.

Salony tatuażu

W Rudzie Śląskiej pod nadzorem PPIS znajduje się 7 salonów tatuażu. W 2023 roku w tej grupie obiektów przeprowadzono 7 kontroli w 7 obiektach. Na podstawie przeprowadzonych w 2023 roku kontroli stan sanitarny obiektów oceniono jako dobry.

Zakłady kosmetyczne

W roku 2023r. pod nadzorem PPIS w Rudzie Śląskiej znajdowało się 86 zakładów kosmetycznych. Przeprowadzono 79 kontroli w 79 obiektach. Stan sanitarny skontrolowanych obiektów oceniono jako dobry.

Zakłady odnowy biologicznej (siłownie, solaria, komora solna)

W 2023 roku w Rudzie Śląskiej pod nadzorem PPIS znajdowało się łącznie 33 gabinety odnowy biologicznej. W tej grupie obiektów w 2023 roku skontrolowano 30 obiektów przeprowadzając 30 kontroli. Stan sanitarny skontrolowanych obiektów oceniono jako dobry.

Inne zakłady, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z usług: fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu

W Rudzie Śląskiej funkcjonuje 30 obiektów należących do w/w grupy.

W roku 2023 przeprowadzono 34 kontrole w 34 obiektach. Większa liczba obiektów skontrolowanych w stosunku do stanu na dzień 31.12.2023r. wynika z faktu, iż w trakcie roku 2023r. po przeprowadzonej kontroli nastąpiła likwidacja obiektów. W wyniku przeprowadzonych kontroli w 2023 roku w tej grupie obiektów nie stwierdzono nieprawidłowości w stanie sanitarno-technicznym wobec czego nie wydano decyzji administracyjnych, ani nie zastosowano sankcji karnych w postaci mandatu karnego. Stan sanitarny skontrolowanych obiektów oceniono jako dobry.

Dworce, stacje kolejowe

Pod nadzorem PPIS w Rudzie Śląskiej znajdują się 2 przystanki kolejowe PKP: Ruda i Chebzie. W 2023 roku skontrolowano w/w obiekty, przeprowadzając 2 kontrole. Przystanki wyposażone w ławki dla podróżnych, kosze na odpady komunalne, perony zadaszone. W widocznych miejscach umieszczono oznakowanie słowne i graficzne o zakazie palenia wyrobów tytoniowych i papierosów elektronicznych. Stan sanitarno-porządkowy oceniono jako dobry.

Cmentarze

W Rudzie Śląskiej znajduje się 20 cmentarzy. W 2023 r przeprowadzono 20 kontroli. (13 parafialnych oraz 7 komunalnych). Wszystkie cmentarze są całkowicie ogrodzone. Teren każdego cmentarza w trakcie kontroli utrzymany był w czystości. Stwierdzono punkty czerpalne wody oraz wydzielone placyki wyposażone w kontenery lub pojemniki na odpady. Zarządcy cmentarzy posiadają stosowne umowy na odbiór odpadów komunalnych z firmami posiadającymi wymagane zezwolenie. Stan obiektów oceniono jako dobry.

Ekshumacje

W 2023 roku wydano 23 decyzje administracyjne związane z ekshumacją zwłok (prochów) przeprowadzając 18 kontroli. Wszystkie ekshumacje zwłok (prochów) przeprowadzono we wczesnych godzinach rannych z zastosowaniem środków ochrony osobistej i w obecności zarządców cmentarzy, osób upoważnionych do ekshumacji oraz upoważnionego przedstawiciela Inspekcji Sanitarnej. Z każdego udziału w pracach ekshumacyjnych sporządzony został protokół z kontroli sanitarnej sprawdzającej wykonanie decyzji.

Domy przedpogrzebowe

Pod nadzorem PPIS w Rudzie Śląskiej w tej grupie znajduje się 12 obiektów (6 domów przedpogrzebowych oraz 6 kaplic cmentarnych).

W 2023 roku skontrolowano 7 obiektów (6 kaplic , 1 dom przedpogrzebowy) przeprowadzając 7 kontroli. We wszystkich skontrolowanych obiektach stan sanitarno-higieniczny oraz techniczny oceniono jako dobry. Obiekty zabezpieczone przed dostępem owadów, zwierząt, osób niepowołanych. Na terenie obiektów obowiązuje całkowity zakaz palenia wyrobów tytoniowych i e-papierosów oraz dostępna jest apteczka pierwszej pomocy przedmedycznej. Odpady komunalne gromadzone do pojemników wyposażonych w worki foliowe i usuwane do zbiorczych kontenerów - nie stwierdzono zalegania odpadów. Obiekty zaopatrzone w wodę ciepłą, zimną, zapewniono środki myjąco-dezynfekcyjne oraz środki ochrony indywidualnej. Na terenie obiektów znajdują się toalety ogólnodostępne damskie, męskie, wyposażone w umywalki do mycia rąk, środki higieny (mydło w płynie, ręczniki jednorazowego użytku, środek do dezynfekcji rąk).

Inne

W 2023 roku pod nadzorem PPIS w Rudzie Śląskiej w grupie „inne obiekty” znajdowały się 103 obiekty tj: 2 Stacje Uzdatniania Wody, 1 prosektorium, 14 stacji paliw, 2 pralnie (+1 podobiekt), 16 obiektów kulturalno – widowiskowych, 15 obiektów sportowych, 38 aptek, 6 targowisk, 1 izba wytrzeźwień, 2 Miejsca Obsługi Podróżnych, 1 magazyn produktów leczniczych, 4 przedsiębiorców zajmujących się transportem zwłok.

Przeprowadzono 92 kontrole w 92 obiektach.

Ponadto przeprowadzono 52 kontrole obejmujące: 33 kontrole interwencyjne, 18 kontroli ekshumacyjnych, 1 kontrolę - imprezy masowej, 20 kontroli dotyczących postępowania z odpadami medycznymi w obiektach (19 kontroli w przychodniach, 1 kontrolę w NZOZ Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczym).

Dodatkowo w 2023 roku przeprowadzono 5 kontroli sprawdzających dotyczących postępowań administracyjnych w związku z przekroczeniami parametru Legionella spp. w wodzie do spożycia. Kontrole dotyczyły następujących obiektów:

- Żłobek Miejski „Misiakowo” w Rudzie Śląskiej ul. Kościelna 35 (1kontrola sprawdzająca),
- Szpital Miejski w Rudzie Śląskiej Sp. z o.o. ul. Lipa 2 (2 kontrole sprawdzające),
- Hostel Rudzki ul. Kokotek 58 (1kontrola sprawdzająca),

- Basen kryty ul. Chryzantem 10 41-700 Ruda Śląska (1kontrola sprawdzająca).

Apteki

Pod nadzorem PPIS w Rudzie Śląskiej znajduje się 38 aptek.

W 2023 roku skontrolowano 38 obiektów przeprowadzając 38 kontroli. We wszystkich skontrolowanych obiektach stan sanitarno-higieniczny oraz techniczny oceniono jako dobry. W skontrolowanych obiektach zapewniony jest dostęp do węzłów sanitarno-higienicznych, zaopatrzonych w ciepłą i zimną wodę. Obiekty zaopatrzone są w dostateczną ilość sprzętu porządkowego i środków stosowanych do mycia i dezynfekcji. Podmioty prowadzą własną gospodarkę odpadami komunalnymi i przeterminowanymi lekami. Pomieszczenia aptek są prawidłowo wyposażone i wykorzystywane zgodnie z przeznaczeniem.

Obiekty sportowe

Pod nadzorem PPIS w Rudzie Śląskiej znajduje się 15 obiektów sportowych.

W 2023r. skontrolowano 14 obiektów, przeprowadzając 14 kontroli. Wszystkie skontrolowane obiekty sportowe są podłączone do sieci kanalizacyjnej i wodociągowej. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie usuwania ścieków. Gospodarka odpadami komunalnymi prowadzona prawidłowo. Na terenie każdego obiektu zapewniony jest dostęp do węzłów sanitarno-higienicznych, zaopatrzonych w ciepłą i zimną wodę. Obiekty zaopatrzone są w dostateczną ilość sprzętu porządkowego i środków stosowanych do mycia i dezynfekcji. W skontrolowanych obiektach stan sanitarno - higieniczny oraz techniczny oceniono jako dobry.

Obiekty kulturalno – widowiskowo - rozrywkowe

Na terenie miasta Ruda Śląska znajduje się 16 obiektów kulturalno-widowiskowo-rozrywkowych: 1 Dom Kultury, 1 Śląski Teatr Impresaryjny im. Henryka Bisty w Rudzie Śląskiej, 2 kina, 1 Muzeum Miejskie im. M. Chroboka, 10 bibliotek miejskich, 1 obiekt rozrywkowy (kręgielnia). W 2023 roku zaplanowano skontrolowanie wszystkich obiektów, przeprowadzono 16 kontroli. Gospodarka odpadami prowadzona jest prawidłowo. Stan sanitarny obiektów, w tym sanitariatów dla klientów oraz część socjalna i sanitarna dla pracowników, w trakcie kontroli nie budził zastrzeżeń. W wyniku przeprowadzonych kontroli nie zastosowano sankcji karnych w postaci mandatu karnego, jak również nie wydano decyzji administracyjnych. Stan sanitarno- techniczny oceniono jako dobry.

Stacje paliw

Na terenie miasta Ruda Śląska znajduje się 14 stacji paliw. W 2023 roku przeprowadzono 13 kontroli w 13 obiektach. W trakcie przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że teren wokół stacji paliw jest utwardzony, wydzielone są placówki gospodarcze wyposażone w odpowiednie pojemniki na odpady komunalne oraz odpady niebezpieczne. Gospodarka odpadami prowadzona jest prawidłowo. Stan sanitarny obiektów, w tym sanitariatów dla klientów oraz część socjalna i sanitarna dla pracowników, w trakcie kontroli nie budził zastrzeżeń. W wyniku przeprowadzonych kontroli nie zastosowano sankcji karnych w postaci mandatu karnego, jak również nie wydano decyzji administracyjnych. W przypadku stacji paliw stan sanitarno-techniczny oceniono jako dobry.

Pralnie

W 2023 roku pod nadzorem PPIS znajdują się 3 pralnie (2 obiekty, 1 podobiekt). W 2023r. nie przeprowadzono kontroli w/w obiektów.

Targowiska i place targowe

Pod nadzorem PPIS w Rudzie Śląskiej jest 6 targowisk. W 2023r. przeprowadzono 6 kontroli w/w obiektów. W 2023 roku wydano 1 opinię sanitarną na prowadzenie działalności rozrywkowej w ramach organizowanej imprezy masowej Dni Rudy Śląskiej na terenie Terenów Targowych w Rudzie Śląskiej przy ul. Kupieckiej 2A.

Izba wytrzeźwień

Na terenie miasta Ruda Śląska znajduje się 1 izba wytrzeźwień. W 2023 roku przeprowadzono 1 kontrolę obiektu . Obiekt zlokalizowany jest w budynku wolnostojącym, parterowym, wyposażony w instalację wodno-kanalizacyjną i prawidłową wentylację. W trakcie kontroli pomieszczenia izby wytrzeźwień utrzymane były w należytej czystości i porządku. Nie zastosowano sankcji karnych w postaci mandatu karnego. Obiekt oceniono jako dostateczny.

Miejsca Obsługi Podróżnych

Wg ewidencji PPIS w Rudzie Śląskiej posiada 2 obiekty – „MOP” Halemba i „MOP” Wirek należące do firmy Shell Polska Sp. z o.o. 02-366 Warszawa, ul. Bitwy Warszawskiej 1920 nr 7a. Obydwa obiekty zostały skontrolowane. W trakcie kontroli teren obiektów był wyposażony w odpowiednią ilość koszy na odpadki. Wydzielono kontener

centralny do gromadzenia odpadów. Gospodarka odpadami prowadzona prawidłowo. Parkingi posiadają punkty zlewnie ścieków dla autokarów. Nieczystości płynne odprowadzane są do zbiornika bezodpływowego. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie usuwania ścieków. Miejsca Obsługi Podróżnych posiadają węzły sanitarne. Na każdym z obiektów znajduje się toaleta przystosowana dla osób niepełnosprawnych. Ponadto parkingi wyposażono w miejsca do wypoczynku – ławki i stoły. Nie zastosowano sankcji karnych w postaci mandatu karnego. Obiekty oceniono jako dobre.

Hurtownie produktów leczniczych

Pod nadzorem PPIS w Rudzie Śląskiej znajduje się 1 magazyn produktów leczniczych. W 2023 roku nie został zaplanowany do kontroli.

Stan sanitarny obiektów nadzorowanych przez sekcję HK nie będących obiektami użyteczności publicznej

Na terenie miasta Ruda Śląska znajdują się 2 Stacje Uzdatniania Wody:

- Stacja Uzdatniania Wody Ruch „Bielszowice”,
- Stacja Uzdatniania Wody Ruch „Halemba”.

W 2023r. skontrolowano powyższe obiekty, przeprowadzając łącznie 2 kontrole. W żadnej z nadzorowanych przez PPIS w Rudzie Śląskiej Stacji Uzdatniania Wody nie stwierdzono uchybień sanitarno-technicznych. Stan sanitarno-techniczny obiektów oceniono jako dobry.

Stan sanitarny środków transportu

Środki transportu do przewozu bielizny - w 2023r. nie zaplanowano do kontroli środków transportu do przewozu bielizny.

Środki transportu do przewozu chorych - w 2023r. nie zaplanowano do kontroli środków transportu do przewozu chorych.

Środki transportu do przewozu zwłok - w 2023r. nie zaplanowano do kontroli środków transportu do przewozu zwłok i szczątków ludzkich.

Interwencje

W 2023 roku przyjęto 35 interwencji mieszkańców, w tym 7 interwencji przekazano do rozpatrzenia zgodnie z kompetencjami:

- do Straży Miejskiej – 2,

- do Państwowego Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego – 2,
- do Prezydenta Miasta Ruda Śląska -1,
- do Wojewódzkiej Inspekcji Ochrony Środowiska -2,

Przedmiot przekazanych interwencji dotyczył następujących zakresów:

- niewłaściwy stan sanitarny lokali mieszkalnych i związane z tym uciążliwości – 1 interwencja,
- uciążliwości powodowane przez nieprawidłową gospodarkę odpadami komunalnymi – 2 interwencje,
- w grupie inne - 4 interwencje.

Interwencje rozpatrywane przez PPIS (28 zgłoszeń) dotyczyły:

- uciążliwości powodowanych przez hałas – 5 interwencji, (1 zasadna, 4 niezasadne),
- niewłaściwy stan sanitarny lokali mieszkalnych - 4 interwencje (1 zasadna, 3 niezasadne),
- niewłaściwy stan sanitarny innych pomieszczeń przeznaczonych na pobyt ludzi – 11 interwencji (11niezasadnych),
- uciążliwości powodowane przez nieprawidłową gospodarkę odpadami komunalnymi – 8 interwencji (8 niezasadnych).

Wszystkie zgłoszone w 2023 roku interwencje zostały rozpatrzone w terminach zgodnych z KPA. Strony interweniujące na bieżąco były informowane o przebiegu działań oraz o zakończeniu postępowania.

Akcje i współpraca akcyjna z innymi komórkami PSSE / jednostkami / organami

W roku sprawozdawczym przeprowadzono akcje z innymi komórkami PSSE:

- HŻŻ i PU - udział w kontroli zorganizowanej imprezy masowej,
- NZ - udział w kontrolach przy dokonywaniu odbioru nowych obiektów,
- EP - bieżąca realizacja zadań przeciwepidemicznych,
- Współpraca z Policją Strażą Miejską, Wydziałem Ochrony Środowiska i Gospodarki Komunalnej w sprawach z zakresu ochrony środowiska dotyczących powietrza, hałasu, pól elektromagnetycznych oraz Wydziałem Gospodarki Komunalnej w sprawach z zakresu zapewnienia prawidłowego funkcjonowania gospodarki odpadami.

Nadzór nad jakością wody na terenie miasta Ruda Śląska

Liczba ludności zaopatrywanej w wodę ok. 131 062.

- Zaopatrzenie w wodę – ilość rozprowadzanej wody: ok. 16 214 m³/dobę,
- Dystrybutor wody przeznaczonej do spożycia: Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o., ul. Pokoju 13, 41-709 Ruda Śląska.

Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o., mieszczące się w Rudzie Śląskiej przy ul. Pokoju 13, zaopatruje teren miasta Rudy Śląskiej w wodę przeznaczoną do spożycia w całości zakupioną.

Woda rozprowadzana przez sieć wodociągową pochodzi z sieciowych zbiorników wyrównawczych Mikołów (woda podawana jest z ZUW Goczałkowice, ZUW Dzieńkowice, SUW Czaniec) należących do Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. w Katowicach. Ujęcia te zlokalizowane są poza terenem nadzorowanym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Rudzie Śląskiej.

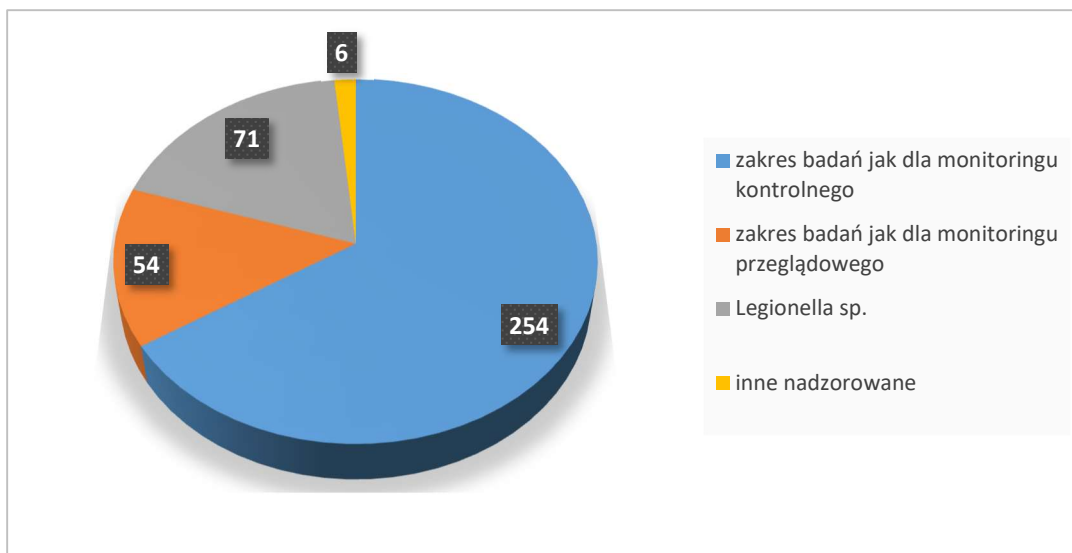
W ramach prowadzonego nadzoru i monitoringu jakości wody do spożycia w 2023 r. na terenie miasta Ruda Śląska pobrano próbki wody do badań, dla których analiza wykonywana była przez Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Katowicach ul. Raciborska 39 – Dział Laboratoryjny-Pracownia Badań Mikrobiologicznych Wody, Pracownia Badań Fizykochemicznych Wody, Pracownia Chromatografii Gazowej, Pracownia Absorpcyjnej Spektrometrii Atomowej, Eurofins OBiKŚ Polska Sp. z o.o. w Katowicach.

Badania próbek wody przeprowadzano w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego obejmującego zakres zgodny z częścią A i częścią B załącznika nr 2 do Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. Nr 2017 poz. 2294 z późn. zm.).

Każdorazowo po otrzymaniu informacji z działu laboratoryjnego o przekroczeniach parametrów bakteriologicznych i fizykochemicznych, raportowano do WSSE w Katowicach niezbędne informacje.

W 2023 r. przeprowadzano analizy jakości wody – wydając orzeczenia o jakości wody do spożycia. Łącznie dla próbek pobranych od dnia 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r. wydano 157 orzeczeń o jakości wody do spożycia, w tym:

- 6 – orzeczeń z brakiem przydatności wody do spożycia,
- 1 – orzeczenie o warunkowej przydatności wody do spożycia,
- 150 – orzeczeń z przydatnością wody do spożycia.

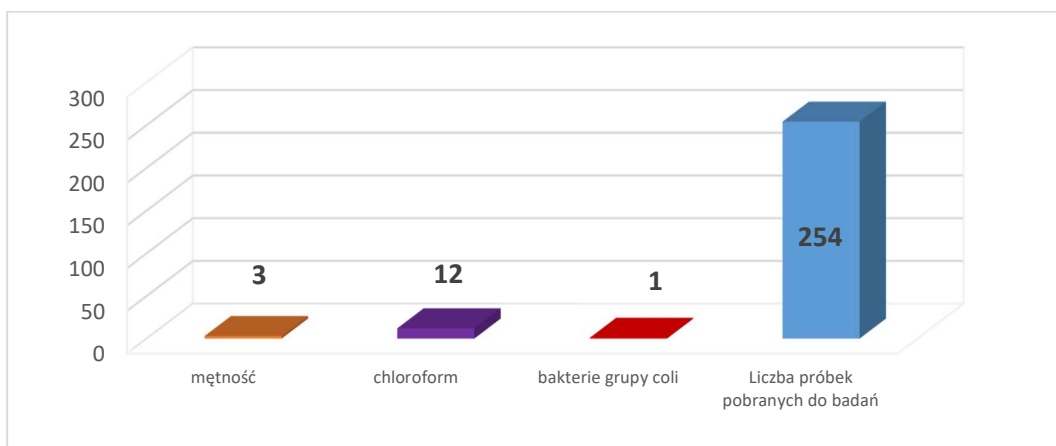
Ryc. 2. Ilość próbek wody pobranych z terenu miasta Ruda Śląska w 2023 roku w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego i kontroli wewnętrznej

W 2023 r. w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego w zakresie jak dla monitoringu kontrolnego (parametry grupy A) pobrano z sieci wodociągowej 59 próbek wody (zaplanowano do poboru 58 próbek). Przekroczenia stwierdzono w 2 próbkach wody:

- mętność (w 1 próbce),
- bakterie grupy coli (w 1 próbce).

W ramach kontroli wewnętrznej Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Rudzie Śląskiej oraz GPW S.A. w Katowicach pobrały 195 próbek wody do badań laboratoryjnych (zaplanowano do poboru 203 próbki). Przekroczenia stwierdzono w 14 próbkach wody:

- chloroform (w 12 próbkach),
- mętność (w 2 próbkach).

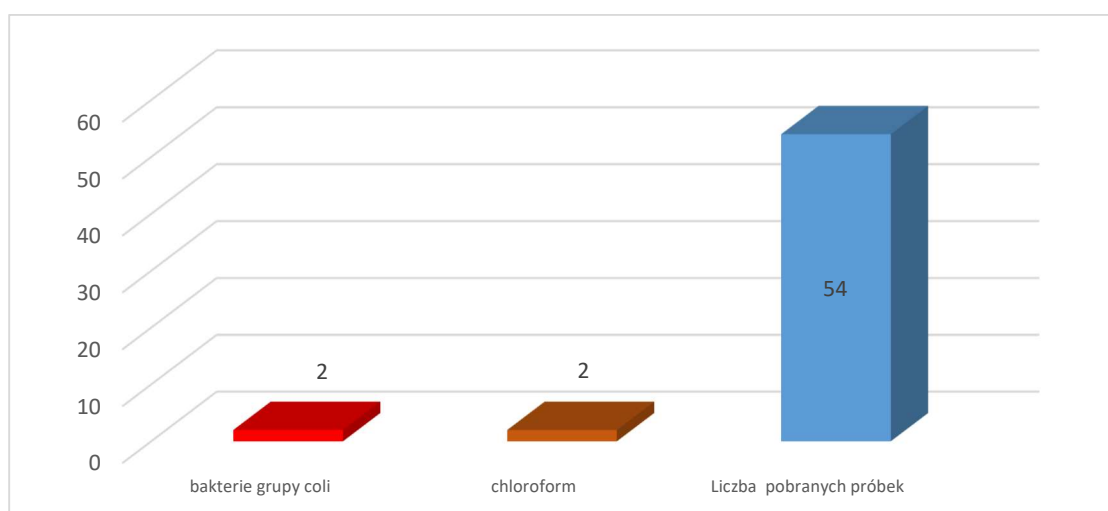
Ryc.3. Bieżący nadzór sanitarny i kontrola wewnętrzna w zakresie jak dla monitoringu kontrolnego (parametry grupy A)- przekroczenia parametrów chemicznych i mikrobiologicznych w 2023 roku

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego w zakresie jak dla monitoringu przeglądowego (parametry grupy B) pobrano z sieci wodociągowej 21 próbek wody (zaplanowano do poboru 20 próbek). W 2 pobranych próbkach wody stwierdzono następujące przekroczenia badanych parametrów:

- bakterie grupy coli (w 2 próbkach).

W ramach kontroli wewnętrznej Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Rudzie Śląskiej oraz GPW S.A. w Katowicach pobrały 32 próbki wody do badań laboratoryjnych (zaplanowano do poboru 31 próbek). W 2 pobranych próbkach wody stwierdzono następujące przekroczenia badanych parametrów:

- chloroform (w 2 próbkach).

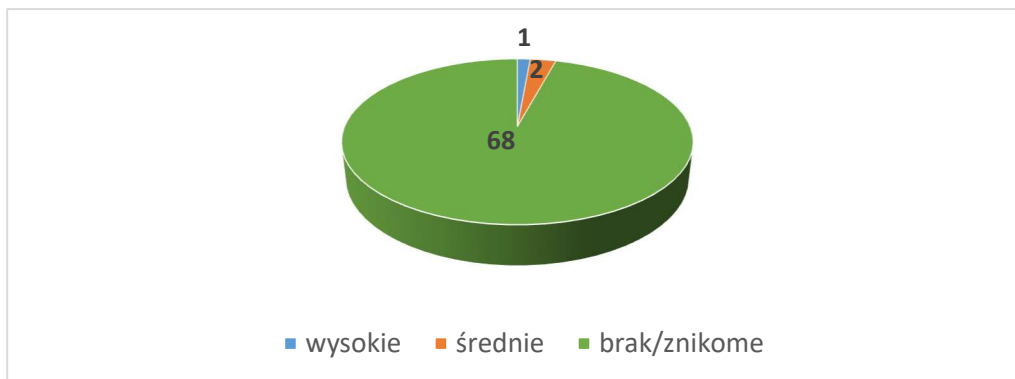

Ryc. 4. Bieżący nadzór sanitarny i kontrola wewnętrzna w zakresie jak dla monitoringu przeglądowego (parametry grupy B) - przekroczenia parametrów fizykochemicznych i mikrobiologicznych w 2023 roku

W próbkach wody pobranych w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego w zakresie jak dla monitoringu kontrolnego oraz przeglądowego ze stacji uzdatniania wody – wodociągi zakładowe, znajdujących się na terenie miasta Ruda Śląska nie stwierdzono przekroczeń badanych parametrów. Do badań zaplanowano 10 próbek, a pobrano 6 próbek wody ze względu na zmianę sposobu zasilania kopalni w wodę: z głębinowej na wodę z miejskiej sieci wodociągowej.

W roku 2023 próbki wody do badań na obecność bakterii *Legionella sp.* w instalacjach wody ciepłej były pobierane z budynków: szpitala, domów pomocy społecznej, obiektów hotelarskich oraz żłobków.

Łącznie pobrano 71 próbek wody z instalacji wody ciepłej, z czego przekroczenia mikrobiologiczne stwierdzono w 3 próbkach. W związku z powyższym wydano 4 decyzje administracyjne, w tym 1 z rygorem natychmiastowej wykonalności.

Ryc. 5. Ocena skażenia próbek wody pobranych z instalacji wody ciepłej w kierunku bakterii *Legionella spp.*

Na podstawie analizy pobranych w 2023 roku próbek wody stwierdza się, iż dla miejskiej sieci wodociągowej próbki kwestionowane stanowią 6,5% ogółu pobranych próbek. Porównując powyższe dane z rokiem 2022 stwierdza się, iż procent przekroczeń w pobieranych próbkach wody utrzymuje się na stosunkowo stałym poziomie.

Na dzień 31.12.2023 r. stwierdzono stabilność parametrów jakości wody przeznaczonej do spożycia rozprowadzanej przez miejską sieć wodociągową oraz wody produkowanej i rozprowadzanej przez Stację Uzdatniania Wody.

5. Nadzór prowadzony przez Sekcję Higieny Dzieci i Młodzieży

W 2023 roku na terenie miasta Ruda Śląska w ewidencji znajdowało się 179 placówek nauczania, wychowania i opieki oraz wypoczynku dla dzieci i młodzieży (154 placówki stałe i 25 sezonowych).

Tab.9. Nadzór nad placówkami oświatowo-wychowawczymi w roku 2023

Rodzaj placówek będących w ewidencji	Liczba placówek będących w ewidencji	Liczba placówek skontrolowanych	Liczba przeprowadzonych kontroli
Żłobki i kluby dziecięce	18	11	14
Przedszkola i inne formy przedszkolne	37	15	21
Szkoły podstawowe	28	13	46
Licea ogólnokształcące	6	1	6
Zespoły szkół	10	3	9
Szkoły policealne	2	2	2

Szkoły wyższe	1	1	1
Placówki kształcenia ustawicznego	3	1	1
Warsztaty szkolne	8	7	7
Placówki opiekuńczo – wychowawcze całodobowe	10	3	3
Placówki opiekuńczo – wychowawcze wsparcia dziennego	10	3	3
Placówki wychowania pozaszkolnego	21	12	12
Placówki sezonowe	25	17	17
Ogółem	179	89	142

Łącznie przeprowadzono 142 kontrole z czego 125 w placówkach szkolno-wychowawczych i 17 w placówkach sezonowych. W nadzorowanych obiektach realizowano zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie przestrzegania przepisów określających wymagania dotyczące higieny i stanu technicznego pomieszczeń oraz sprzętu używanego w przedszkolach, szkołach, placówkach pobytu dziennego oraz placówkach wypoczynku.

Przedmiotem czynności kontrolnych prowadzonych w zakładach nauczania i wychowania było:

- egzekwowanie bieżącej czystości i warunków do utrzymania higieny,
- nadzorowanie stanu technicznego pomieszczeń i otoczenia,
- sprawdzanie przestrzegania przepisów dotyczących substancji i preparatów chemicznych,
- sprawdzanie przestrzegania przepisów dotyczących zakazu palenia tytoniu,
- ocena dostosowania mebli do wzrostu dzieci oraz higieniczna ocena rozkładów zajęć w wybranych obiektach,
- ocena sytuacji w zakresie posiadania przez placówki certyfikatów zgodności z Polską Normą na meble edukacyjne i sprzęt sportowy,
- ocena organizacji i przebiegu akcji wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży.

Żłobki i kluby dziecięce

Na terenie działalności PPIS w Rudzie Śląskiej w roku 2023 funkcjonowało 18 żłobków i klubów dziecięcych z których skontrolowano 11. W tych obiektach łącznie przebywa 410 dzieci. Wszystkie skontrolowane placówki funkcjonowały w budynkach przystosowanych

do tego celu, budynki utrzymane były w dobrym stanie technicznym. Warunki do utrzymania higieny w żłobkach i klubach dziecięcych poddanych kontroli oceniono jako prawidłowe, wszystkie placówki posiadały dostęp do bieżącej ciepłej wody oraz były wyposażone w środki higieny osobistej.

Przedszkola

W roku sprawozdawczym spośród 37 placówek przedszkolnych i innych form wychowania przedszkolnego będących pod nadzorem PPIS w Rudzie Śląskiej skontrolowano 15. W placówkach tych opiekę otrzymało 1938 dzieci.

Wszystkie skontrolowane przedszkola zapewniły właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej. Pomieszczenia sanitarne wyposażone były w środki higieny osobistej (mydło, papier, ręczniki), zapewniono ciepłą i zimną wodę przy wszystkich umywalkach, stan techniczny urządzeń sanitarnych był właściwy. W skontrolowanych przedszkolach stwierdzono zachowanie standardów dostępności do urządzeń sanitarnych.

W ramach sprawowanego nadzoru sanitarnego w 2023 roku w wybranych placówkach dokonano oceny dostosowania mebli przedszkolnych do wzrostu dzieci. Zmierzono 387 stanowisk w 18 oddziałach z 6 przedszkoli. Przeprowadzona analiza pomiarów wykazała, że dzieci przedszkolne korzystały ze stanowisk prawidłowo dostosowanych do ich wzrostu. Oznakowanie mebli było zgodne z obowiązującymi normami w tym zakresie.

Niewłaściwy stan techniczny stwierdzono w 1 przedszkolu dotyczył on złego stanu nawierzchni schodów wejściowych. Na stwierdzone podczas kontroli uchybienia, wydano 1 decyzję administracyjną.

Szkoły

Na ogólną liczbę 46 szkół funkcjonujących na terenie miasta Ruda Śląska skontrolowano 19 z nich. Placówki te zapewniły opiekę oraz naukę 6263 dzieciom i młodzieży. W skontrolowanych szkołach niewłaściwy stan higieniczno-sanitarny oraz techniczny stwierdzono w 5 placówkach, zły stan techniczny stwierdzono w 3 placówkach. Niewłaściwego stanu higieniczno-sanitarnego nie odnotowano w żadnej z szkół. Wszystkie skontrolowane placówki zapewniały odpowiednie warunki do utrzymania higieny osobistej, tzn. dostęp do bieżącej ciepłej wody przy umywalkach, mydła w płynie w dozownikach, elektrycznych suszarek do suszenia rąk bądź papierowych ręczników, papieru toaletowego w kabinach ustępowych lub w ich obrębie. Standardy dostępności do urządzeń sanitarnych nie były zachowane w 1 szkole podstawowej.

Nieprawidłowości stwierdzone podczas przeprowadzonych w szkołach dotyczyły:

- nieprawidłowego stanu sanitarno-higienicznego i technicznego ścian i sufitów oraz podłóg w pomieszczeniach szkolnych,
- złego stanu technicznego nawierzchni boisk sportowych,
- złego stanu stolarki okiennej,
- złego stanu ogrodzenia szkolnego,
- złego stanu schodów wejściowych do szkoły.

Na stwierdzone podczas kontroli uchybienia ogółem wydano 8 decyzji administracyjnych.

W roku 2023 wzorem lat ubiegłych prowadzono nadzór nad sytuacją w zakresie posiadania przez szkoły substancji i preparatów chemicznych w szkolnych pracowniach. W skontrolowanych w tym zakresie 3 szkołach stwierdzono posiadanie przez nie substancji chemicznych i ich mieszanin. Przeprowadzone w tym zakresie kontrole wykazały, że we wszystkich pracowniach znajdowały się aktualne spisy substancji chemicznych i ich mieszanin oraz karty charakterystyki, substancje te były prawidłowo oznakowane i przechowywane. Systematycznie prowadzone działania sprawiły, że poprawie uległa sytuacja w zakresie gospodarki tymi substancjami. Z roku na rok zmniejsza się też ilość posiadanych przez szkoły substancji chemicznych, co wynika przede wszystkim faktu, że szkoły rezygnują z posiadania substancji i preparatów chemicznych w pracowniach szkolnych na rzecz multimedialnych form nauczania.

W ramach nadzoru sanitarnego oceniono warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w 19 szkołach. W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że:

- 17 szkół posiadało szkolny zespół sportowy z boiskiem,
- 2 szkoły posiadały zespół sportowy bez boiska.

Podczas kontroli bloków sportowych szczególną uwagę zwrócono na problem niewykorzystywania umywalni i natrysków po planowych zajęciach wychowania fizycznego. Pomimo, iż natryski były czynne we wszystkich skontrolowanych szkołach to w 12 uczniowie nie wykorzystywali urządzeń natryskowych w ogóle, w 5 natryski używane były sporadycznie po zajęciach wychowania fizycznego a w 2 uczniowie korzystali z natrysków tylko po dodatkowych zajęciach sportowych.

Ergonomia w szkole

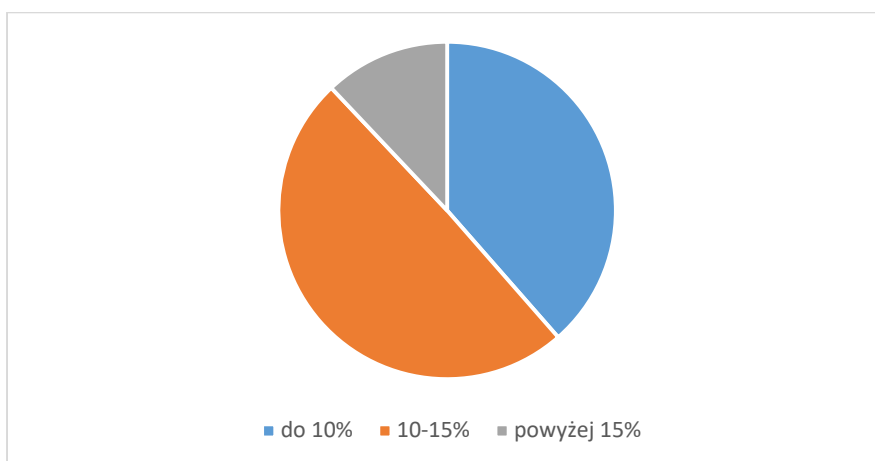
W roku sprawozdawczym dokonano oceny dostosowania mebli do wzrostu uczniów. Ogółem skontrolowano 11 oddziałów w 3 placówkach, gdzie oceniono 145 stanowisk. Analiza wykonanych pomiarów wykazała, że uczniowie korzystali ze stanowisk pracy dostosowanych do ich wzrostu. Dyrektorzy coraz większą uwagę przywiązują do prawidłowych stanowisk pracy swoich uczniów. W tym celu nauczyciele dokonują pomiarów wysokości stołów, krzeseł i samych uczniów i na tej podstawie organizują ich stanowiska nauki. Podczas oceny mebli w placówkach oświatowych zwracano uwagę na dostosowanie parametrów funkcjonalnych mebli do wzrostu dzieci i uczniów, oznakowanie mebli, odpowiednie zestawienie mebli i ich stan techniczny oraz posiadanie przez nie certyfikatu.

Ocena obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych

W 2023 roku przeprowadzono ocenę obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych w 12 oddziałach 2 placówek szkolnych, w których badaniom poddano 166 uczniów.

Zgodnie z arkuszem badań w tym zakresie stwierdzono, że:

- waga tornistra szkolnego do 10% masy ciała ucznia wyniosła u 64 uczniów (38,5%),
- waga tornistra w zakresie 10-15% masy ciała ucznia wyniosła u 82 uczniów (49,0%),
- waga tornistra w zakresie większym niż 15% masy ciała ucznia wyniosła u 20 uczniów (12,5%).

Ryc. 6. Ocena obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych w mieście Ruda Śląska w 2023 rok

W wyniku stwierdzonych uchybień w powyższym zakresie dyrektorów placówek zobowiązano do wdrożenia działań naprawczych, w tym przeprowadzenia działań edukacyjnych skierowanych do uczniów i rodziców dzieci.

Podczas dokonywania pomiarów uczniów i ich tornistrów/plecaków prowadzono działania edukacyjne w formie krótkich pogadanek dotyczących problemu ciężkich tornistrów/plecaków.

Analiza tygodniowych rozkładów zajęć lekcyjnych w szkołach

Jednym z zadań dotyczących nadzoru nad warunkami higieny procesów nauczania i wychowania jest prawidłowe planowanie nauki i odpoczynku. Higieniczną ocenę rozkładów zajęć lekcyjnych przeprowadzono w 62 oddziałach z 4 szkół. W wyniku oceny nie stwierdzono nieprawidłowości.

Analiza za lata 2023-2022 wskazuje, iż rozkłady zajęć były prawidłowo konstruowane, z zachowaniem zasady, iż zajęcia rozpoczynają się o tej samej porze, przy czym różnica pomiędzy dniami nie jest większa niż 1 godzina i różnice liczby godzin lekcyjnych pomiędzy kolejnymi dniami tygodnia nie są większe od 1 godziny. Ponadto rozkłady zajęć lekcyjnych uwzględniały zalecenia w zakresie różnorodności zajęć w każdym dniu oraz wypoczynku między lekcjami.

Profilaktyczna opieka zdrowotna w szkołach

Analogicznie do lat ubiegłych, w roku 2023 pracownik Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Rudzie Śląskiej dokonał oceny warunków sprawowania opieki zdrowotnej nad uczniami w szkołach różnego typu. Na 19 skontrolowanych szkół wszystkie posiadały gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej do własnej dyspozycji. Podczas kontroli w gabinetach profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej zwracano szczególną uwagę na spełnianie wymogów dotyczących: wymaganej powierzchni, zapewnienia dostępu do ciepłej i zimnej wody oraz mydła w płynie, ręczników papierowych i środków do dezynfekcji rąk, zabezpieczenia przed zawilgoceniem ścian przy umywalkach, stosowanych materiałów wykończeniowych ścian i podłóg które umożliwiają mycie i dezynfekcję powierzchni.

W trakcie sprawowanego nadzoru bieżącego nad gabinetami opieki zdrowotnej stwierdzono, iż wszystkie gabinety funkcjonowały zgodnie z wymogami technicznymi, gabinety utrzymane były w dobrym stanie sanitarno-technicznym i wyposażone w niezbędny sprzęt medyczny.

Warunki wypoczynku dzieci i młodzieży

W roku 2023 do bazy Ministerstwa Edukacji Narodowej na terenie działalności Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Rudzie Śląskiej zostało zgłoszonych 25

turnusów, w tym 18 turnusów dotyczących wypoczynku letniego i 7 turnusów wypoczynku zimowego.

Podczas wypoczynku zimowego i letniego przeprowadzono ogółem 17 kontroli, w tym 4 w okresie ferii zimowych i 13 w okresie wakacji letnich.

W skontrolowanych placówkach wypoczynku łącznie brało udział 504 uczestników (404 podczas wypoczynku letniego i 100 podczas wypoczynku zimowego).

Podczas kontroli szczególną uwagę zwracano na:

- stan sanitarno–techniczny budynków i pomieszczeń,
- liczbę i stan techniczny urządzeń sanitarnych,
- stan sanitarny pomieszczeń przeznaczonych dla uczestników wypoczynku.

W roku sprawozdawczym nie wydano decyzji o zamknięciu całości lub części obiektu, w którym odbywał się wypoczynek dzieci i młodzieży.

Wypoczynek w miejscu zamieszkania wzorem lat ubiegłych organizowany był w formie półkolonii przez prywatnych przedsiębiorców.

Nadzór nad wypoczynkiem został wzmocniony działaniami edukacyjno-informacyjnymi na temat bezpiecznych ferii. Materiały tj. ulotki i plakaty przekazywano w formie elektronicznej i papierowej.

Szkoły wyższe

Na terenie miasta Ruda Śląska funkcjonuje 1 uczelnia wyższa niepubliczna, zlokalizowana w 1 obiekcie. W 2023 roku oceniono stan sanitarny i techniczny uczelni, nie budził on zastrzeżeń, nie stwierdzono również uchybień higieniczno-sanitarnych. Placówka posiadała dostęp do bieżącej ciepłej wody w pomieszczeniach sanitarnych oraz środków higieny osobistej.

Podsumowanie

W roku sprawozdawczym wydano 11 decyzji administracyjnych zmierzających do poprawy warunków sanitarno-higienicznych i technicznych, a tym samym warunków nauczania w placówkach oświatowo-wychowawczych. W roku 2023 10 decyzji prolongowanych z lat ubiegłych i ciężących na placówkach zostało zakończonych i zrealizowanych w całości. Zakres prac związany z poprawą warunków technicznych w szkołach, w poszczególnych placówkach był zróżnicowany, w jednych szkołach przeprowadzono kompleksowe remonty, w innych doprowadzono do właściwego stanu sanitarnego jedynie najbardziej zniszczone sale i wykonywano najpilniejsze remonty.

Ogólny stan sanitarno-higieniczny i techniczny w placówkach oświatowo-wychowawczych w porównaniu z rokiem ubiegłym uległ nieznacznej poprawie, a w celu jego dalszej i sukcesywnej poprawie konieczne jest stałe prowadzenie bieżącego nadzoru.

6. Nadzór prowadzony przez Sekcję Higieny Pracy

Nadzór bieżący nad zakładami pracy

W roku 2023 nadzorem Sekcji Higieny Pracy objęto 269 zakładów pracy, w których zatrudnionych jest 19763 pracowników.

Zdecydowaną większość nadzorowanych zakładów (73,2 %) stanowiły mikro i małe przedsiębiorstwa, zatrudniające do 49 pracowników.

Tab. 10. Rozkład branż z największym zatrudnieniem

Branża	Zatrudnienie
wydobywanie węgla kamiennego	5126 osób
podmioty wykonujące działalność leczniczą	1962 osoby
handel hurtowy i detaliczny	1952 osoby
produkcja metali i wyrobów metalowych	1911 osób
produkcja artykułów spożywczych	1790 osób
budownictwo	816 osób
magazynowanie i działalność usługowa	706 osób
administracja publiczna na rzecz całego społeczeństwa	515 osób
produkcja mebli	485 osób

W roku 2023 skontrolowano 82 zakłady pracy. O 28 zakładów więcej niż w roku 2022.

Pracownicy Sekcji przeprowadzili 105 kontroli sanitarnych. Zanotowano wzrost liczby kontroli w porównaniu do roku 2022, w którym przeprowadzono 60 kontroli.

Nieprawidłowości stwierdzono w 24 zakładach. W roku 2022 nieprawidłowości stwierdzono w 11 zakładach.

Tab. 11. Nieprawidłowości stwierdzane w skontrolowanych zakładach

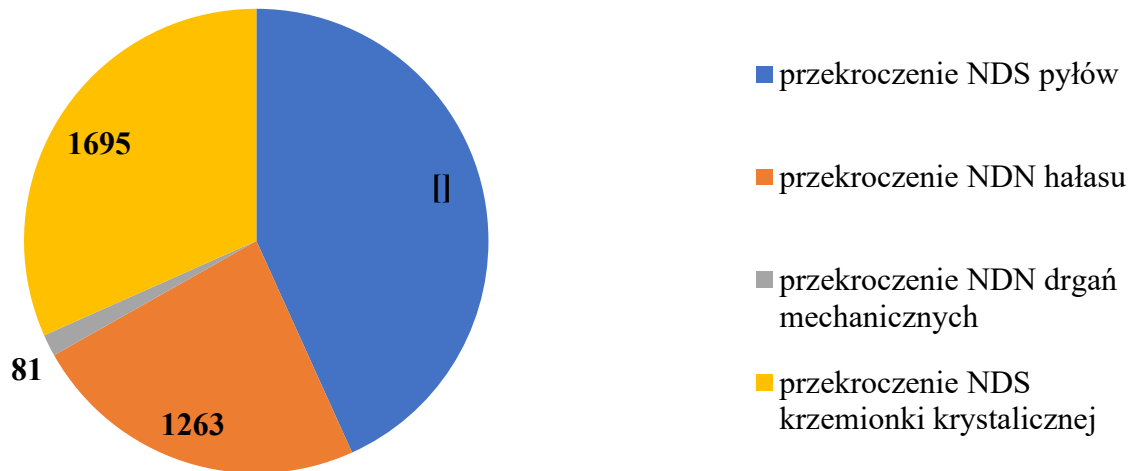
Nieprawidłowości w zakresie:	Ilość zakładów
przekroczenia NDS i NDN	5
brak aktualnych pomiarów czynników szkodliwych	11
brak rejestru czynników szkodliwych	4
brak lub nieprawidłowa ocena ryzyka zawodowego	2
zły stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń	10
uchybień w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin	2
uchybień w zakresie produktów biobójczych	1
uchybień w zakresie nadzoru nad czynnikami rakotwórczymi	2

W celu wyeliminowania nieprawidłowości wydano 40 decyzji administracyjnych. Łączna liczba nakazów w wydanych decyzjach wynosiła 139.

W roku 2022 wydano 18 decyzji administracyjnych, zawierających łącznie 79 nakazów.

W roku 2023 nie wydano decyzji unieruchamiających stanowisko /oddział/ zakład pracy.

Ogółem w warunkach przekroczenia NDS i NDN czynników szkodliwych dla zdrowia pracowało 2864 osób, to jest o 956 osób więcej niż w roku 2022.

Ryc 6. Liczba pracowników narażonych, pracujących w warunkach przekroczenia NDS i NDN w 2023 r.

W przypadkach, kiedy z przyczyn wynikających z technologii nie jest możliwe obniżenie poziomu ekspozycji na hałas lub drgania mechaniczne, pracodawcy podejmują działania techniczne i organizacyjne zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy pracach związanych z narażeniem na hałas lub drgania mechaniczne:

- ograniczenie czasu narażenia oraz liczby osób narażonych na hałas przez wprowadzenie zmian w organizacji pracy,
- udostępnienie środków ochrony indywidualnej zapewniających właściwy poziom tłumienia oraz nadzorowanie prawidłowości ich stosowania.

Strefy, w których wielkości charakteryzujące hałas w środowisku pracy przekraczają wartości NDN są oznaczone znakami bezpieczeństwa.

Nadzór nad czynnikami rakotwórczymi

W ewidencji PSSE w Rudzie Śląskiej w roku 2023 znajdowało się 31 zakładów pracy, w których występuje narażenie na działanie czynników rakotwórczych, z czego w roku sprawozdawczym skontrolowano 7 zakładów. W skontrolowanych zakładach zatrudnionych było 4973 pracowników w narażeniu na czynniki rakotwórcze.

Przeprowadzonych zostało 9 kontroli dotyczących spełnienia przez pracodawców obowiązków wynikających z Rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy (Dz. U. z 2021 r. poz. 2235 z późn. zm.).

Stwierdzono następujące nieprawidłowości w zakresie czynników rakotwórczych/mutagennych:

- brak rejestru prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym,
- brak rejestru pracowników narażonych na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym,
- niewłaściwie sporządzona coroczna informacja o substancjach chemicznych, ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym za rok 2022.

Nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami

W ramach prowadzonego nadzoru nad podmiotami wprowadzającymi do obrotu oraz stosującymi substancje i mieszaniny niebezpieczne/stwarzające zagrożenie przeprowadzono 59 kontroli.

Na nadzorowanym terenie znajdowało się 48 podmiotów wprowadzających do obrotu substancje chemiczne i ich mieszaniny, z czego zdecydowaną większość (46 podmiotów) stanowili dystrybutorzy, 1 producent, 1 importer.

Przeprowadzono 8 kontroli w zakresie wprowadzania do obrotu (z czego 3 dotyczyły produktów biobójczych, 1 prekursorów kat. 2) oraz 55 kontroli w zakresie stosowania substancji chemicznych i ich mieszanin.

Kontrole wykazały nieprawidłowości dotyczące:

- braku kart charakterystyki wprowadzanych do obrotu produktów w języku polskim,

- braku aktualnych kart charakterystyki stosowanych mieszanin niebezpiecznych, sporządzonych zgodnie z obowiązującymi przepisami,
- udostępniania na rynku produktu biobójczego, który nie posiada pozwolenia albo zezwolenia na handel równoległy ani pozwolenia na obrót.

Na nadzorowanym terenie nie odbywa się produkcja prekursorów kategorii 2.

Od roku 2023 jeden przedsiębiorca prowadzi sprzedaż prekursora kategorii 2, podkategorii 2B – nadmanganian potasu. U przedsiębiorcy została przeprowadzona kontrola na wniosek Biura do spraw Substancji Chemicznych w Łodzi mająca na celu zweryfikowanie wniosku złożonego przez przedsiębiorcę do Inspektora do spraw Substancji Chemicznych, w celu wydania zezwolenia, o którym mowa w art. 44 ust. 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Do obrotu w hurtowniach materiałów budowlanych wprowadzane są prekursory kategorii 3 (kwas solny, preparaty zawierające aceton i toluen).

Nadzór nad produktami kosmetycznymi

W ramach nadzoru nad kosmetykami przeprowadzono urzędowy pobór kosmetyków. Pobrano do badań fizykochemicznych 7 próbek kosmetyków.

Przeprowadzono 3 kontrole w zakresie wprowadzania do obrotu produktów kosmetycznych.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie nadzoru nad produktami kosmetycznymi.

Środki zastępcze

W roku 2023 do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Rudzie Śląskiej nie wpłynęła żadna interwencja oraz nie odnotowano żadnego punktu sprzedaży środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych. Nie nałożono żadnej decyzji administracyjnej w zakresie tzw. „dopalaczy”.

Za pośrednictwem SMIOD do bazy centralnej przekazywano dane dotyczące zatruć/podejrzeń zatruć środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi – wyraportowano 2 przypadki zatruć. Poniżej w tabeli przedstawiono istotne informacje dotyczące zatruć.

Tab. 12. Zatrucia nowymi substancjami psychoaktywnymi w 2023 roku

Płeć	Wiek	Hospitalizacja powyżej 24 godzin (tak/nie)	Wskazanie środka zastępczego lub nowej substancji psychoaktywnej
żeńską	13	tak	fentanyl, alpha-pyrrolidinovalerophenone, syntetyczna marihuana
żeńską	16	tak	katynony

Nadzór nad szkodliwymi czynnikami biologicznymi

Ekspozycja na działanie szkodliwych czynników biologicznych należących do 2 i 3 grupy zagrożenia występuje w 70 zakładach, z czego w roku sprawozdawczym skontrolowano 21 zakładów. W skontrolowanych zakładach ogółem na szkodliwe czynniki biologiczne narażonych było 3811 pracowników, z czego 301 osób na szkodliwe czynniki biologiczne grupy 3. W roku 2023 nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie szkodliwych czynników biologicznych.

Na nadzorowanym terenie występuje 1 zakład pracy, w którym występuje zamierzone użycie czynnika biologicznego (szczepy wzorcowe: *Staphylococcus aureus*, *Escherichia coli*, *Pseudomonas aeruginosa*, *Klebsiella pneumoniae*, *Enterococcus faecalis*, *Streptococcus pneumoniae*, *Haemophilus influenzae*. Mikroorganizmy te są wykorzystywane podczas kontroli podłoży do oznaczeń mikrobiologicznych.

Interwencje

W roku 2023 rozpatrzono 3 interwencje dotyczące:

- niewłaściwego stanu higieniczno-sanitarnego pomieszczeń pracy oraz zaplecza socjalnego dla pracowników,
- braku właściwego zabezpieczenia miejsca prowadzenia demontażu wyrobów zawierających azbest z budynku mieszkalnego.

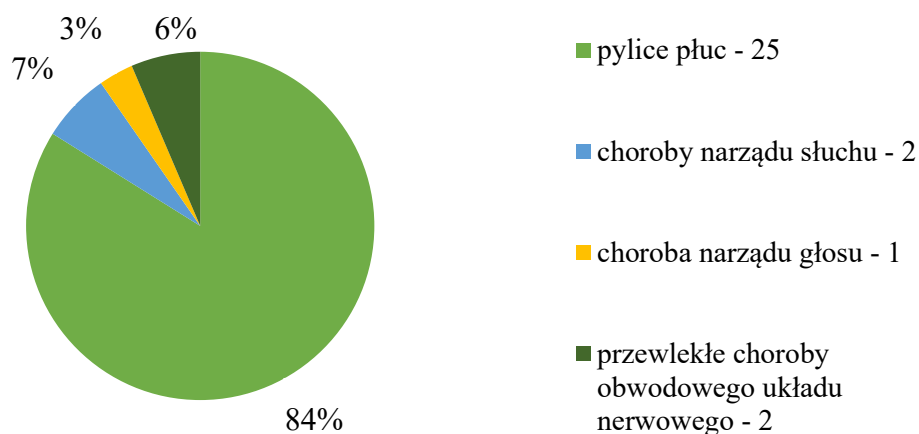
Spośród ww. interwencji 2 uznano za zasadne. Dotyczyły nieprawidłowości w zakresie złego stanu higieniczno-sanitarnego w toaletach i pomieszczeniach łaźni w zakładach przemysłowych.

Postępowanie w sprawach chorób zawodowych

Tab.13. Rozkład postępowań w sprawach chorób zawodowych z lat 2018 - 2023

	decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej	decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej
2018 r.	27	123
2019 r.	14	45
2020 r.	38	61
2021 r.	29	56
2022 r.	34	36
2023 r.	36	38

W roku 2023 w Rudzie Śląskiej stwierdzono 30 przypadków chorób zawodowych, o 2 mniej niż w roku poprzednim. Poniżej przedstawiono dane dotyczące występujących chorób zawodowych

Ryc.8. Choroby zawodowe stwierdzone w 2023 r.

7. Zapobiegawczy nadzór sanitarny

Sprawowanie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego ma na celu zapewnienie na etapie planowania i realizacji inwestycji właściwego stanu sanitarno-zdrowotnego w obiektach, w taki sposób, aby w trakcie ich eksploatacji nie powodowały one zagrożeń i uciążliwości dla zdrowia ludzi.

W roku 2023 przeprowadzono łącznie 52 kontrole, wydano 9 opinii sanitarnych w ramach oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko oraz 65 decyzji płatniczych.

Tabela 14: Opinie i uzgodnienia wydane przez Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny

Rodzaj wydanych stanowisk	Liczba wydanych stanowisk	
	2023 r.	2022 r.
opinia sanitarna dotycząca zaopiniowania projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko	1	2
opinia sanitarna co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko	8	11
opinia sanitarna przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach	1	2
uzgodnienie dokumentacji projektowej	15	4
opinia sanitarna dopuszczająca do użytkowania obiekty budowlane	50	42
decyzja płatnicza	65	46

W 2023 r. liczba zajętych stanowisk w związku z działalnością kontrolną prowadzoną w zakresie nadzoru zapobiegawczego wynosiła 52, co w porównaniu z rokiem 2022, w którym liczba ta wynosiła 44, stanowi wzrost o ok. 18 %.

W 2023 r. łączna liczba zajętych stanowisk w ramach sprawowania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego wynosiła 102.

Przy zajmowaniu stanowisk w ramach sprawowanego zapobiegawczego nadzoru sanitarnego zwracano szczególną uwagę na takie zagadnienia jak:

- rodzaj i charakterystyka przedsięwzięcia z uwzględnieniem skali i zasięgu oddziaływania, możliwości kumulowania się oddziaływań zwłaszcza w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej,
- planowane przeznaczenie terenu, w tym oddzielenie stref mieszkaniowych i usługowych od przemysłowych, wyznaczenie terenów pod inwestycje mogące znacząco oddziaływać na środowisko oraz zachowanie stref ochronnych, w celu ograniczenia niekorzystnego wpływu na jakość i komfort życia mieszkańców,
- gospodarka wodno-ściekowa, gospodarka odpadami, zachowanie standardów emisji hałasu i zanieczyszczeń powietrza ze szczególnym uwzględnieniem zastosowanych rozwiązań chroniących środowisko i zdrowie ludzi,
- prawidłowy układ funkcjonalno-użytkowy pomieszczeń,
- właściwa organizacja prac remontowo-budowlanych oraz odpowiednie warunki higieniczno-sanitarne w miejscach pracy poprzez zastosowanie odpowiednich urządzeń i rozwiązań technicznych.

Przedsięwzięcia, dla których wymagane jest uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

W 2023r. organy właściwe do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zwracały się 7 razy o wydanie opinii co do konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby o określenie zakresu raportu oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Wydano 8 opinii (1 opinia dotyczyła wniosku z roku 2022) co do konieczności, bądź braku konieczności przeprowadzenia oceny o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko:

- w 3 przypadkach sprawy dotyczyły budowy zbiorników oleju napędowy lub gazu LPG,
- w 2 przypadkach sprawy dotyczyły budowy obiektów produkcyjno - magazynowych,
- w 1 przypadku sprawa dotyczyła gospodarki odpadami,
- w 1 przypadku sprawa dotyczyła inwestycji związanych z oczyszczaniem ścieków,
- w 1 przypadku sprawa dotyczyła przeprowadzenia wód potoku.

Wydano 1 opinię w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem oceny oddziaływania na środowisko na wniosek Prezydenta Miasta Chorzów. Opiniowana sprawa dotyczyła: uruchomienia na terenie nieużywanej hali przemysłowej instalacji separacji składników katalizatorów płytowych, stosownych w energetyce zawodowej, w celu ich ponownego wykorzystania w Rudzie Śląskiej przy ul. Niedurnego 56, w obrębie nieruchomości gruntowej nr 3028.

Do istotnych opiniowanych w 2023 r. inwestycji na terenie Rudy Śląskiej zaliczyć można: przebudowę i rozbudowę oczyszczalni ścieków „Orzegów” w Rudzie Śląskiej oraz przeprowadzenie wód potoku Bielszowickiego pod zakładem głównym KWK Ruda Ruch Bielszowice.

Przy uzgadnianiu największą uwagę zwracano na: rodzaj i charakterystykę przedsięwzięcia ze szczególnym uwzględnieniem skali i zasięgu oddziaływania, możliwości kumulowania się oddziaływań zwłaszcza w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej oraz zabezpieczenie terenów zabudowy mieszkaniowej i chronionej na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przed niekorzystnym wpływem przedsięwzięć na etapie eksploatacji oraz na etapie realizacji; gospodarkę wodno-ściekową, gospodarkę odpadami, zachowanie standardów emisji hałasu i zanieczyszczeń powietrza ze szczególnym uwzględnieniem zastosowanych rozwiązań chroniących środowisko i zdrowie ludzi; właściwą organizację prac remontowo-budowlanych

oraz odpowiednie warunki higieniczno-sanitarne w miejscach pracy poprzez zastosowanie odpowiednich urządzeń i rozwiązań technicznych.

Na etapie opiniowania inwestycji w 2023 roku do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Rudzie Śląskiej nie wpłynęły żadne protesty stron postępowania i mieszkańców.

Uzgadnianie dokumentacji projektowej

Uzgadnianie lub opiniowanie pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych przedsięwzięć dotyczyło takich obiektów, jak np.: zakłady kosmetyczno-fryzjerskie i odnowy biologicznej oraz żywieniowo-żywnościowe.

W 2023 r. największy procentowy udział zaopiniowanych inwestycji dotyczył zakładów fryzjersko-kosmetycznych i odnowy biologicznej (46%), obiekty służby zdrowia (20%) oraz obiektów żywieniowo-żywnościowych (13%).

W 2023 roku liczba uzgodnionych projektów wzrosła o 375% w stosunku do roku 2022. W 2023 r. nie uzgodniono żadnej dokumentacji dotyczącej aptek i punktów aptecznych.

Uzgodnienia dotyczyły:

- 8 – zakładów fryzjerskich, kosmetycznych, salonów tatuażu, odnowy biologicznej itp.,
- 3 – gabinetów lekarskich i rehabilitacyjnych,
- 2 - punktów gastronomicznych, barów, restauracji, pizzerii, kawiarni,
- 1 – przedszkola,
- 1 – magazynu spożywczego.

W 2023 r. większość dokumentacji projektowej przedkładanej do uzgodnienia spełniała wymogi i opierała się na aktualnych przepisach prawnych.

Obiekty dopuszczone do użytkowania

Wraz z pracownikami nadzoru bieżącego uczestniczono w 52 kontrolach. 50 kontroli wiązało się z dopuszczeniem obiektów do użytkowania, a następnie wydaniem opinii. Przedmiotem wydania opinii były następujące obiekty dopuszczone do użytkowania:

- 19 opinii dotyczyło sklepów spożywczych, piekarniczo-cukierniczych, monopolowych oraz mięsnych,

- 11 opinii dotyczyło zakładów fryzjerskich, kosmetycznych, salonów tatuażu, odnowy biologicznej i obiektów rehabilitacji,
- 4 opinie dotyczyły budynków magazynowo - produkcyjnego wraz z pomieszczeniami biurowymi i socjalnymi,
- 3 opinie dotyczyły punktów gastronomicznych, barów, restauracji, pizzerii, kawiarni, lodziarni,
- 3 opinie dotyczyły gabinetów lekarskich i przychodni,
- 2 opinie dotyczyły magazynu produktów spożywczych,
- 1 opinia dotyczyła hostelu pracowniczego,
- 1 opinia dotyczyła elektrociepłowni,
- 1 opinia dotyczyła budynku Strażnicy Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej,
- 1 opinia dotyczyła bazy zbierania odpadów,
- 1 opinia dotyczyła zakładu produkcji cukierniczej,
- 1 opinia dotyczyła sali konsumpcyjnej,
- 1 opinia dotyczyła hali warsztatowej,
- 1 opinia dotyczyła wytwórni mieszanki betonowej.

Obiekty były dobrze przygotowane do odbiorów, dzięki czemu nie było konieczności dokonywania kolejnych kontroli.

Ważnymi obiektami powstałymi na terenie miasta Ruda Śląska w 2023 roku były: budynek Strażnicy Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Rudzie Śląskiej przy ul. Niedurnego 8, nowa przychodnia Unia Bracka Wirek przy ul. OMP 14A, hostel pracowniczy wraz z infrastrukturą przy ul. Czarnoleśnej 39, elektrociepłownia (układ kogeneracji) „Nowe Źródło Nowy Wirek” w Rudzie Śląskiej, oparta o dwa silniki gazowe o mocy do 19,9 MW i trzy gazowe kotły wodne o mocy w paliwie do 2,9 MW każdy oraz instalacje i urządzenia pomocnicze, rozbudowa zakładu produkcji o halę magazynową wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną przy ul. Kokotek 43 oraz budynek biurowo-produkcyjno-magazynowy przy ul. Szyb Walenty.

Wnioski końcowe

W 2023 roku do użytkowania dopuszczone zostały 52 obiekty. Zaobserwowano, że dokonano więcej odbiorów niż w roku 2022. W stosunku do roku

poprzedniego znacznie wzrosła ilość dokumentacji projektowych uzgodnionych w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych, wydano 15 opinii do projektów w 2023 roku.

8. Działalność oświatowo – zdrowotna

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Rudzie śląskiej podejmuje zgodnie z planem pracy zadania z zakresu promocji zdrowia mające na celu przede wszystkim potęgowanie zdrowia oraz ograniczanie narażenia na czynniki powodujące obniżenie potencjału zdrowotnego. W 2023 roku podejmowano liczne działania, które wynikały z realizacji zadań o zasięgu krajowym, wojewódzkim i powiatowym. Poniżej przedstawiono szczegółowe dane, dotyczące liczby podmiotów uczestniczących (szkół, przedszkoli i innych) oraz liczby bezpośrednio wyedukowanych odbiorców (dzieci, młodzieży, dorosłych).

Informacja dotycząca realizacji interwencji programowych i nieprogramowych na terenie miasta Ruda Śląska w 2023 roku

Tab. 15. Interwencje programowe krajowe realizowane na terenie miasta Ruda Śląska.

Lp.	Tytuł programu	Zasięg programu (określić: krajowy, wojewódzki, powiatowy, lokalny)	Liczba podmiotów realizujących	Liczba odbiorców
1.	„Trzymaj Formę!”	krajowy	17	2904
2.	„Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS”	krajowy	33	3287
3.	„Bieg po zdrowie”	wojewódzki	8	582
4.	„ARS, czyli jak dbać o miłość?”	wojewódzki	5	385
5.	„Skąd się biorą produkty ekologiczne”	wojewódzki	21	2655
6.	„Czyste powietrze wokół nas”	wojewódzki	21	2883
7.	„Podstępne WZW”- program profilaktyki WZW typu: A,B i C	wojewódzki	6	1143
8.	„Znamię! Znam je?”	wojewódzki	6	1210
9.	„Klub Zdrowego Przedszkolaka”	wojewódzki	21	15127
10.	„Smak życia, czyli debata o dopalaczach”	wojewódzki	5	508
11.	„Wybierz życie – Pierwszy krok”	wojewódzki	9	2842
Ogółem:			152	33526

Tab. 16. Interwencje nieprogramowe realizowane na terenie miasta Ruda Śląska.

Lp.	Rodzaj i tytuł interwencji w zakresie:	Zasięg interwencji	Liczba podmiotów realizujących	Liczba odbiorców
-	Profilaktyka palenia tytoniu, w tym: Światowy Dzień Bez tytoniu, Światowy Dzień Rzucania Palenia	krajowy	6	2493
-	Światowy Dzień Zdrowia	krajowy	1	200
-	Promocja zdrowego stylu życia, aktywności fizycznej i prawidłowego odżywiania	powiatowy	15	11216
-	Profilaktyka zatruc grzybami (bezpieczne grzybobranie)	wojewódzki	1	267
-	Profilaktyka grypy	powiatowy	15	3892
-	Promocja szczepień ochronnych (w tym „Zaszczep w sobie chęć szczepienia”, „Europejski Tydzień Szczepień”)	wojewódzki	17	14644
-	Profilaktyka chorób nowotworowych	powiatowy	15	4244
-	Profilaktyka wszawicy	powiatowy	13	4356
-	Profilaktyka chorób zakaźnych, w tym chorób odzwierzęcych— gruźlica, meningokoki, wirusowe zapalenia wątroby B,C, kleszczowe zapalenie mózgu	powiatowy	6	1928
-	Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach; Światowy Tydzień Wiedzy o Antybiotykach	krajowy	17	6311
-	Promocja zdrowia psychicznego	powiatowy	1	82
-	Akcja „Bezpieczne ferie 2023”	wojewódzki	3	1128
-	Akcja „Bezpieczne wakacje 2023”	wojewódzki	9	6704
-	Profilaktyka niekorzystnych skutków zdrowotnych wynikających z nadmiernej ekspozycji na promieniowanie UV - „Łap słońce z głową”	wojewódzki	48	19245
-	Profilaktyka uzależnień i przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu środków psychoaktywnych wśród młodzieży – Nowe Narkotyki. Nowe Zagrożenia”	wojewódzki	22	17471
-	Projekt KIK/68 „Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnienia od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych” w tym kampania społeczna „Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu”	krajowy	13	4567
-	Profilaktyka wad postawy p. „Lekki tornister”	wojewódzki	31	11708
-	Kampania „Profilaktyka 40 plus”	krajowy	1	40
-	Kampania „Wybieraj bezpieczną żywność” w ramach EFSA	krajowy	3	877
-	Wojewódzka kampania informacyjna „Nie bądź atrakcyjny dla kleszczy”	wojewódzki	97	11384
-	Światowy Dzień Higieny Rąk, w tym prawidłowe mycie rąk	krajowy	15	5171
-	Kampania rządowa- bezpłatne szczepienia dzieci 12 i 13 letnich przeciw HPV	krajowy	1	1349
-	Kampania Komisji Europejskiej „United in Protection”	krajowy	1	4522
Ogółem:			351	133799

Dodatkowo na terenie miasta uczestniczono w akcjach organizowanych przez inne podmioty. Uczestnictwo to polegało na wygłaszaniu prelekcji, organizacji stanowisk promocji zdrowia oraz prezentowaniu z alko i narkogogli, które osobom korzystającym uzmysławiają jak zaburzona jest percepcja po użyciu alkoholu i narkotyków.

Działania te podejmowano z następującymi podmiotami:

1. Dziennym Domem Pomocy, Miejską Biblioteką Publiczną na Halembie oraz ze Stowarzyszeniem Św. Filipa Nereusza w Rudzie Śląskiej przy realizacji wykładów dla osób 60+, nt. antybiotykoodporności, profilaktyki grypy oraz chorób odkleszczowych;
2. Śląskim Teatrem Impresaryjnym w Rudzie Śląskiej podczas imprezy plenerowej „Ogrody Śniadaniowe”, gdzie PSSE w Rudzie Śląskiej zorganizowała stanowisko promocji zdrowia i profilaktyki uzależnień;
3. Szkole Podstawowej Sportowej nr 15 i Miejskim Ośrodkiem Sportu i Rekreacji w Rudzie Śląskiej podczas imprezy plenerowej „Bieg Wiewiórki” gdzie PSSE w Rudzie Śląskiej zorganizowała stanowisko promocji zdrowia i profilaktyki uzależnień;
4. Placówkami przedszkolnymi oraz szkolnymi w ramach akcji profilaktycznych, dotyczących między innymi higieny rąk, środków psychoaktywnych oraz chorób odkleszczowych;
5. Szpitalem Miejskim w Rudzie Śląskiej, dot. spotkań z młodzieżą szkół podstawowych i ponadpodstawowych w ramach akcji „Nowe Narkotyki. Nowe Zagrożenia”, a także uczestnictwo w eventach szpitalnych gdzie PSSE w Rudzie Śląskiej organizowała stanowisko promocji zdrowia i profilaktyki uzależnień;
6. Rudzkim Stowarzyszeniem Inicjatyw Niebanalnych, Parkiem Wodnym Aquadrom podczas trwania zimowego i letniego wypoczynku dzieci i młodzieży – pogadanki nt. bezpiecznego i zdrowego wypoczynku.
7. Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie oraz Powiatowym Urzędem Pracy przy realizacji wykładów, prezentacji dla podopiecznych i pracowników placówek, nt. bezpieczeństwa żywności;
8. Miejską Biblioteką Publiczną Filia nr 18 (na Halembie), Przychodnią Wirecką, ul. Jankowskiego 6, Przychodnią specjalistyczną SPZOZ ul. Niedurnego 50D i Przychodnią Rejonową SPZOZ ul. Lipa 3 przy organizacji stanowiska promocji zdrowia i profilaktyki uzależnień PSSE w Rudzie Śląskiej (profilaktyka czerniaka, Światowy Dzień bez Tytoniu, Światowy Dzień Rzucania Palenia, Światowy Dzień AIDS);

9. Powiatowym Urzędem Pracy przy realizacji wykładów, prezentacji dla osób poszukujących pracy i pracowników urzędu, nt. antybiotykoodporności, profilaktyki grypy i chorób odkleszczowych;
10. Szkołami podstawowymi i ponadpodstawowymi podczas eventów (dni otwarte, festyny szkolne) gdzie PSSE w Rudzie Śląskiej przygotowuje stanowisko promocji zdrowia i profilaktyki uzależnień.

Ponadto w 2023 roku przeprowadzono w placówkach oświatowych 12 wizytacji oceniających realizację programów edukacyjnych. Zaplanowano 12 wizytacji, z czego zrealizowano wszystkie, zgodnie z planem . Dokonano wizytacji i oceny:

1. realizacji programu "ARS, czyli jak dbać o miłość",
2. realizacji programu "Znamię! Znam je?",
3. realizacji programu „Czyste Powietrze Wokół Nas”,
4. realizacji programu „Trzymaj Formę”,
5. realizacji programu „Wybierz Życie – Pierwszy Krok”,
6. realizacji programu „Klub Zdrowego Przedszkolaka”.

Działania prozdrowotne były również prowadzone w wykorzystaniem mediów społecznościowych portalu Facebook oraz Twitter. Propagowanie takich informacji przyczynia się do umacniania zdrowia naszych mieszkańców.

Podsumowanie

Na podstawie nadzoru prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Rudzie Śląskiej należy stwierdzić iż w zakresach:

- zachorowań na choroby zakaźne,
- realizacji szczepień ochronnych,
- stanu sanitarno-higienicznego podmiotów leczniczych,
- stanu sanitarno-higienicznego podmiotów działających w obszarze pomocy społecznej,
- stanu sanitarno-higienicznego obiektów komunalnych oraz obiektów sektora „beauty”
- stanu sanitarno-higienicznego placówek nauczania i wychowania oraz bezpieczeństwa wypoczynku dzieci i młodzieży,
- stanu sanitarno-higienicznego obiektów branży żywności i żywienia,
- jakości wody i żywności przeznaczonej do spożycia przez ludzi,

-bezpieczeństwa pracowników na stanowiskach pracy w podmiotach funkcjonujących na terenie miasta,

- bezpieczeństwa nowych obiektów powstających na terenie miasta,
nie zarejestrowano uchybień i zdarzeń mogących mieć negatywny wpływ na życie i zdrowie mieszkańców Rudy Śląskiej.